

د سليمان د متلونو کتاب

د کتاب پېژندنه

د سليمان د متلونو کتاب د مقدس کتاب د شعري کتابونو لکه د ايوب کتاب، د زبورونو کتاب، د خپرونکي کتاب او د غوره غزل کتاب په شان يو شعري کتاب دی چې له دې سره ټول پنځه کتابونه کيږي. دا کتاب د اخلاقي، ديني او له حکمت نه د ډکو لارښوونو يوه ټولگه ده. د روايتونو له مخې د دې کتاب زياتره برخه د داود زوی سليمان پاچا پورې تړل شوې ده. څښتن سليمان ته خاص حکمت ورکړی ؤ. د پوهانو په عقیده سليمان او حتی نورو خلکو هم کېدای شي د دې کتاب په ليکلو، راټولولو او کاپي کولو کې برخه اخيستلې وي چې بنيادي د مسيح د پيدايښت نه شاوخوا ۱۰۰۰ کاله مخکې پيل او د څلور سوه کالو په ترڅ کې بشپړ شوی وي.

په پخواني اسراييلي کورنيو کې مور او پلار د ښوونکو په توگه د ماشومانو تعليم يې په غاړه ؤ. د متلونو کتاب لکه د يو پلار يا ښوونکي په شان لوستونکو او اورېدونکو ته درس ورکوي او هغوی د ماشومانو په شان يو څه زده کوي، چې په کې ډېر شيان په رمزي ژبه بيان شوي دي او ډول ډول انځورونه کارول شوي دي. د مثال په توگه کله کله لار د ژوند د سفر او اوبه د جنسي اړيکو انځور ښکاره کوي. همدا شان ځينې وختونه په روښانه توگه دوه بېلابېل شخصيتونه د يو بل په مقابل کې راځي لکه هوبنيار سړی د کم عقل، خوارېکښ

انسان د لټ، نېک انسان د بدکار او پتمنه بڼه د بدلنې په مقابل کې راځي. حکمت او کم عقلتوب د دوو بېلابېلو بڼو انځور دی چې ځوانان د خپلو خبرو اورېدو په خاطر ځان ته رابولي. د عبراني د ژبې زیاتره متلونه لکه د پښتو د لنډیو په شان له دوو کرنو څخه جوړې شوي دي. د متلونو دوهمه کرښه د لومړۍ کرښې معنی په یو بل ډول بیانوي او یا یو څه د هغې په معنی کې زیاتوي.

د متلونو کتاب د تورات د کتاب په شان نه دی چې مذهب په کې ځانگړې رول لوبولی دی، بلکې په دې کتاب کې ورځني ژوند ته ډېره پاملرنه شوې ده. د دې کتاب اصلي مقصد دا دی چې د ژوند او حکمت ترمنځ اړیکه وښايي او سمې لارې ته د ځوانانو لارښوونه وکړي، چې «خلک په حکمت او نصیحت پوره پوه شي او د عقلمندی خبرې زده کړي، ترڅو نصیحت ومني چې هوښیار شي، او خپل ژوند په انصاف، عدالت او برابري تېر کړي» (۱: ۱۲-۳). په دې کتاب کې حکمت د خدای له خوا یو سوغات دی او له څښتن څخه وپېره، د حکمت او پوهې پیل گڼل کېږي. حکمت د ورځنیو چارو دپاره په کور، ټولنه، سیاست او تجارت کې عملي مشورې ورکوي او د اړیکو د ساتلو په اړه په کې ډېرې لارښوونې شوي دي. په دې کتاب کې هغه اصولو ته اشاره کېږي چې عموماً رښتیني وي. د مثال په توگه، نېکانو ته برکت او نېکمرغي او بدکارانو ته سزا ورکول کېږي، که څه هم په حقیقي ژوند کې ځینې وختونه داسې هم پېښېږي چې بدکاران نېکمرغي تر لاسه کوي او نېکان زیانونه او کړاوونه زغمي.

د متلونو کتاب د انسان د زړه رازونه ښکاره کوي او دې ته يې تياروي چې د خپلو نيمگړتياوو او کم عقلتوب نه خبر شي.

د موضوعگانو لست

د کتاب سرريزه: ۱: ۱ - ۱۸: ۹

د سليمان پورې ترلي متلونه: ۱: ۱۰ - ۱۶: ۲۲

د حکمت د خاوندانو د پرش نصيحتونه: ۲۲: ۱۷ - ۲۴: ۲۲

د حکمت د خاوندانو نورې خبرې: ۲۴: ۲۳ - ۳۴

د سليمان پورې ترلي نور متلونه: ۱: ۲۵ - ۲۷: ۲۹

د اگور خبرې: ۳۰: ۱ - ۳۳

د لموييل پاچا خبرې: ۳۱: ۱ - ۳۱

د کتاب سرريزه

۱ (۱) دا د اسراييلو د پاچا او د داود د زوی سليمان متلونه دي.

د متلونو د کتاب مقصد

۲ (۲) د دې متلونو مقصد دا دی

چې خلک په حکمت او نصيحت پوره پوه شي

او د عقلمندی خبرې زده کړي

۳ (۳) ترڅو نصيحت ومني چې هونبیار شي

او خپل ژوند په انصاف، عدالت او برابری تېر کړي

چې ساده خلکو ته پوهه ورکوي ۴

او ځوانانو ته علم او لياقت وربخښي

نو هوبنياران دې واوري او خپل تعليم دې زيات کړي ۵

او عقلمندان دې له نورو ښې مشورې واخلي

د دې دپاره چې د متلونو او نصيحتونو په اهميت پوه شي ۶

او د حکمت د خاوندانو خبرې او رازونه هم وپېژني.

له څښتن څخه وېره د علم او پوهې شروع ده ۷

خو جاهلان حکمت او نصيحت ته په سپکه سترگه گوري.

د گناهکارانو له دام نه ځان ساتل

ای زما زويه! د خپل پلار نصيحت ته غور ونيسه ۸

او د خپلې مور روزنه له پامه مه غورځوه

ځکه دا ستا دپاره د افتخار شمله ده ۹

او ستا د غاړې دپاره ښکلی هار دی.

نو ای زما زويه! که گناهکاران تا هڅوي ۱۰

نو د هغوی خبرې هېڅکله مه منه.

۱۱) که هغوی تاته ووايي: «زمونږ سره راځه

چې د چا د وینو د تویولو دپاره کمین ونیسو

او په یو بې گناه انسان ناحقه یرغل وکړو.

۱۲) راځه چې هغوی د قبر په څېر ژوندي تېر کړو

لکه هغه خلک چې روغ رمټ د مرگ کندی ته بنکته کیږي.

۱۳) مونږ به هر ډول قیمتي مال دولت تر لاسه کړو

او خپل کورونه به د لوټ شوي شتمني نه ډک کړو.

۱۴) راځه، مونږ سره مل شه

او لوټ شوی مال به په خپل منځ کې ووېشو.»

۱۵) نو ای زما زویه! د هغوی سره په لار مه ځه

او د هغوی په پل قدم مه ږده

۱۶) ځکه د هغوی پښې د بدی او زیان په لور منډې وهي

او د وینو تویولو طرف ته په بیره روان دي.

١٧ نو د يو وزر لرونكي په مخكې

جال غوړول بې گټې كار دى.

١٨ داسې خلك چې نورو ته په كمين كې ناست وي

نو خپله وينه تويوي

او هغوى چې په نورو يرغل كوي

نو خپل ځانونه په دام كې نښلوي.

١٩ نو بيا ټول ټگان چې د داسې لارو ناروا گټه تر لاسه كوي

نو په داسې گټې سره خپل ژوند له لاسه ورکوي.

د حکمت غږ او سختې خبرې

٢٠ حکمت په لارو کوڅو کې چينې وهي

او په چوکونو کې په لوړ اواز نارې وهي.

٢١ د گڼې گوني په ځايونو کې خپل غږ پورته كوي

او د ښار د دروازو دننه خپله وينا كوي:

٢٢ «ای ساده خلكو، ترڅو به تاسو له ناپوهی سره مينه لرئ؟»

ترڅو به ملنډې وهونکي له ملنډو نه خوند اخلي

او کم عقل خلک به له علم نه کرکه کوي؟

ماته مخ رااوړئ او زما سختې خبرې واورئ (۲۳)

نو زه به د خپل زړه دروازه تاسو ته بېرته کړم

او خپل کلام به تاسو ته ښکاره کړم.

ما تاسو ته غږ وکړ (۲۴)

خو غوږونه مو بند کړي وو.

کله چې مې لاس در وغزولو

نو سترگې مو ورباندې پټې کړې.

زما ټولې لارښوونې مو له پام نه وغورځولې (۲۵)

او زما سختې خبرې مو ونه منلې.

کله چې په تاسو لوی مصیبت راشي (۲۶)

زه به په تاسو پورې وځاندم

او کله چې په تاسو لویه بلا راشي

تاسو پورې به ملنډې ووهم

کله چې په تاسو لويه بلا د توفان په شان راشي (۲۷)

کله چې لوی مصیبت لکه د سختې سیلې په څېر په تاسې
نازل شي

او کله چې سختي او تکلیف په تاسو راشي.

نو بیا به هغوی ماته چيغې وهي خو زه به ځواب نه ورکوم (۲۸)

او په سختی به ما لټوي خو پیدا به مې نه کړي

ځکه چې هغوی له علم نه کرکه وکړه (۲۹)

او له څښتن څخه یې وپره غوره نه کړه.

هغوی زما لارښوونه ونه منله (۳۰)

او زما ټولو سختو خبرو ته یې په سپکه وکتل

نو بیا به د خپلې کړنې مېوه وڅوري (۳۱)

او د خپلو دسیسو په ترڅه مېوه به ماړه شي.

نو د ساده خلکو سرکښي به د دوی د مرگ سبب شي (۳۲)

او د کم عقلاڼو بې پروايي به دوی تباه کړي

۳۳ خو هرڅوک چې زما واورې هغه به په امن کې ژوند کوي

او له زیان څخه به وپره ونه لري.»

د حکمت گټې

۲ ای زما زویه! که ته زما خبرې ومني

او حکمونه مې د زړه په تل کې ذخیره کړې

۱ نو زما د حکمت خبرو ته غوږ ونیسه

او خپل زړه پوهې ته رامات کړه.

۳ که په حقیقت کې د عقل غوښتلو دپاره خپل غږ پورته کړې

او د پوهې دپاره په لوړ اواز نارې ووهې

۴ که د سپینو زرو په شان یې لټون وکړې

او د پټو خزانو په څېر ورپسې وگرځې

۵ نو په دې به پوه شې چې څنگه له څښتن څخه ووپرېږې

او د خدای پېژندلو علم به حاصل کړې.

۶ ځکه دا څښتن دی چې حکمت ورکوي

او د هغه له خولې نه علم او پوهه راوځي.

٧ هغه رښتینو خلکو ته د حکمت خزانې ورکوي

او د هغوی دپاره سپر دی چې خپل ژوند په صداقت تېروي.

٨ ترڅو د انصاف کوونکو د لارو حفاظت وکړي

او د خپلو وفادارانو د لارې ساتنه وکړي.

٩ نو بیا به ته په انصاف، عدالت او برابری پوه شي

او ته به ټولې گټورې لارې وپېژني.

١٠ نو حکمت به ستا د زړه تل ته ښکته شي

علم به ستا روح خوشحاله کړي.

١١ لیاقت به تا د خپل نظر لاندې وساتي

او پوهه به دې ټینګ حفاظت وکړي.

له بدې څخه ځان ژغورل

١٢ نو بیا به حکمت تا د بدکارو خلکو نه وژغوري

له هغه خلکو نه چې بدې خبرې کوي

١٣) څوک چې د صداقت لارې پرېږدي

او په تورو تيارو لارو تلل کوي

١٤) څوک چې د بدو کارونو په کولو خوشحاليږي

نو له کړو لارو نه خوند اخلي

١٥) د چا لارې چې کړې وږې دي

نو ټولې چارې يې غولونکې دي.

١٦) نو حکمت به تا د بل چا له بڼځې نه وژغوري

د هغې بڼځې نه چې غوړې خبرې کوي

١٧) چا چې د ځوانۍ د وخت مېړه پريښی

او خپل لوظ يې هېر کړی چې د خدای سره کړی و.

١٨) ځکه د هغې د کور لار د مرگ لور ته ښکته کيږي

او لارې يې د مړو دنيا په لور لاندې تللې دي.

١٩) هر څوک چې د هغې غېږ ته ورشي بيا بېرته نه راځي

او هېڅکله به هغوی د ژوند لارو ته ونه رسېږي.

٢٠ نو بيا به ته د بنو خلکو په لار روان شي

او د نېکانو په لارو کې به پاتې شي.

٢١ نو په حقيقت کې به رښتيني خلک په دې ځمکه کې

واوسېږي

او هغه څوک به په کې پاتې شي چې د پاکو زړونو خاوندان

وي

٢٢ خو بدکاران به د ځمکې له سر نه لېرې شي

او خاينان به ترې له ريښې نه وويستل شي.

په څښتن توکل کول

٣ ١ ای زما زويه! زما تعليم مه هېروه

او زما حکمونه په خپل زړه کې ټينگ وساته

٢ ځکه دا به ستا د عمر ورځې او کلونه ډېر کړي

او سوله او سلامتي به در په برخه کړي.

٣ مينه او وفا د خپل ځانه مه لېرې کوه

هغه د تل دپاره د خپلې غاړې هار کړه

او د خپل زړه په تخته يې وليکه.

٤ نو بيا به ته د خدای او انسان په نظر کې نېک وگڼل شي

او د يو هونبنيار انسان په توگه وپېژندل شي.

٥ په خپل ټول زړه په خښتن توکل کوه

او په خپل عقل او پوهه تکیه مه کوه.

٦ په هر کار کې د هغه د حضور غوښتنه کوه

نو هغه به ستا لارې هوارې کړي.

٧ په خپل فکر ځان د حکمت خاوند مه گڼه

له خښتن څخه وپره کوه او له بدی نه مخ واړوه.

٨ نو په دې به ستا بدن تل روغ وي

او ټول وجود به دې تازه شي.

٩ په خپلې شتمنی سره د خښتن عزت کوه

او د خپل ټول فصل لومړنی مېوه ورکوه

١٠ نو بيا به ستا گودامونه

له غلي دانې نه ډك شي

او چاټې گانې به دې

د انگورو له شيرې خخه له خولې نه واوړي.

نو ای زما زويه! د خښتن اصلاح ته په سپکه سترگه مه

گوره

او كله چې تا رټي نو هېڅكله مه خفه كېره

ځكه خښتن چې له چا سره مينه كوي

نو هغه ته سزا ورکوي

لكه يو پلار ته چې كوم زوی منلی وي

نو رټنه يې د محبت نښه ده.

د حكمت ثمره

بختور دی هغه څوك چې حكمت حاصل كړي

او هغه څوك چې پوهه پيدا كړي

ځكه چې د هغې ثمره له سپينو زرو نه غوره ده

او حاصل يې له سرو زرو نه ډېر زيات دی.

١٥ هغه د لعلونو نه ډېر قيمتي دى

چې له ارزښت سره يې ستا له خوښې هېڅ گټه برابره نه ده.

١٦ د هغې په يو لاس کې اوږد ژوند دى

او په بل لاس کې يې دولت او عزت دى.

١٧ لارې يې خوشحالوونکې دي

او ټولې لارې يې د سولې او سلامتۍ دي.

١٨ څوک چې هغې ته غېږ ورکوي

نو د هغوى دپاره د ژوندانه ونه ده

او بختور دي هغه څوک

چې هغې ته ټينگه غاړه ورکوي.

د څښتن حکمت

١٩ څښتن په خپل حکمت سره د ځمکې بنياد کېښود

او اسمانونه يې د خپلې پوهې په وسيله پيدا کړل.

٢٠ د هغه د علم په وسيله د ځمکې په تل کې د اوبو چينې

روانيري

او له ورېځو نه يې باران او پرځه په ځمکه راوړي.

د حکمت په خاوندانو باندې د خښتن فضل

۲۱ نو ای زما زویه! پوهه له خپله نظره مه لېرې کوه

او په خپل ځان کې د حکمت او لیاقت ټینګه ساتنه کوه.

۲۲ دوی به ستا روح تازه ساتي

او دا به ستا د غاړې د فضل هار وي.

۲۳ نو بیا به په ډاډه زړه په خپله لار روان شې

او ستا پښه به په تیره نه لګيږي.

۲۴ کله چې ته ویده کېږې نو نه به وېرېږې

او د ځملاستو په وخت کې به په خواږه خوب ویده کېږې.

۲۵ نو له ناڅاپي بلا نه مه وېرېږه کله چې په تا راشي

او نه د هغه توفان له تباهی نه چې په بدکارانو راځي

۲۶ ځکه خښتن به تل ستا ساتونکی وي

چې پښه دې په دام کې ونه نښلي.

له خلكو سره په حكمت چلېدل

٢٧ ترڅو چې د نېكې كولو توان لري

نو د مسكينانو سره له مرستې نه ډډه مه كوه.

٢٨ كله چې څوك ستا نه څه وغواړي او ته يې ولري

نو ورته مه وايه چې نن لار شه او سبا راشه، بيا به يې دركړم.

٢٩ د خپل گاونډي په خلاف د زيان رسولو اراده مه لره

څوك چې ستا په خوا كې اوسېږي او په تا باور كوي.

٣٠ ترڅو چې چا تاته زيان نه وي رسولی

نو په هغه باندې بېخايه تور مه لگوه.

٣١ د ظالم انسان سره بخيلي مه كوه

او د هغه د لارې پيروي مه كوه.

٣٢ ځكه څښتن له هغه چا نه كركه كوي چې په غلطه لار روان

وي

خو هغه د رښتینو خلكو سره د دوستۍ اړيكې لري.

٣٣ د څښتن لعنت د بدكاره انسان په كور باندې وريږي

خو هغه د نېکو خلکو په کورنیو باندې برکت وروي.

هغه په ملنډو وهونکو خدا کوي (۲۴)

خو په عاجزانو خپل فضل کوي.

د حکمت خاوندانو ته عزت په میراث کې رسیږي (۲۵)

خو کم عقلان به د شرم سره مخامخ کیږي.

د حکمت په هکله د پلار نصیحت

۴ ای زما زامنو! د خپل پلار نصیحت ته غوږ ونیسئ (۱)

او هغه ته پام وکړئ چې عقل زده کړئ

ځکه چې زه تاسو ته ښه تعلیم درکوم (۲)

نو زما ښوونه او روزنه مه هېروئ.

کله چې زه د خپل پلار ځوان زوی وم (۳)

او د خپلې مور په نظر یوازې او نازولی ماشوم وم

پلار مې ماته لارښوونه کوله او راته ویل به یې: (۴)

«زما خبرې دې په خپل زړه کې ټینګې وساته

او زما په حکمونو عمل کوه چې نېکمرغه ژوند ولري.

⑤ حکمت حاصل کړه، عقل پيدا کړه

زما کلام مه هېروه او مخ ترې مه اړوه.

⑥ حکمت له لاسه مه ورکوه نو ستا ساتنه به کوي

او ورسره مينه کوه نو ستا حفاظت به کوي.

⑦ حکمت تر ټولو لوړ مقام لري نو حاصل يې کړه

او د خپلې ټولې شتمنۍ په بيه عقل تر لاسه کړه!

⑧ په درنه سترگه ورته گوره نو تا به سرلوړی کړي.

که ورته غاړه ورکړې نو ته به عزتمن شې.

⑨ ستا په سر به د افتخار شمله کېږدي

او بڼکلی تاج به در په سر کړي.»

د بدې لارې نه ځان ساتل

⑩ نو ای زما زويه! ماته غوږ شه او خبرې مې ومنه

نو په دې کار سره به دې عمر ډېر شي.

١١) تاته مې د حكمت لار وښودله

او ته مې د صداقت په لارو روان كړې.

١٢) په گرځېدو كې به دې پښه په خه شي نه لگېږي

او په منډه وهلو كې به نه ښويېږي.

١٣) نصيحت ته مې غاړه كېږده او له لاسه يې مه وركوه

تينگه ساتنه يې وكړه ځكه چې هغه ستا ژوند دى.

١٤) د بدكارانو په لار قدم مه ږده

او د شر اچوونكو په لار تلل مه كوه.

١٥) ځان ترې وساته او پرې مه ځه

مخ ترې واړوه او ورڅخه تېر شه.

١٦) ځكه دوى ته خوب نه ورځي چې چا ته يې زيان نه وي

رسولى

او تر هغې نه ويده كېږي ترڅو چې بل يې نه وي غورځولى.

١٧) شرارت ورته د ډوډى په شان وي چې تل يې خوري

او ظلم ورته د شرابو په څېر دى چې تل يې څښي.

خو د نېکانو لار د سباوون د رڼا په شان ده (۱۸)

چې روښنایي یې زیاتېږي ترڅو د غرمې رڼا لگېږي.

د بدکارانو لار د تورې تیارې په شان ده (۱۹)

او په دې نه پوهیږي چې د لوېدلو سبب یې څه دی.

په سمه لار تګ

نو ای زما زویه! خبرو ته مې پام کوه (۲۰)

او څه چې درته وایم نو په غور یې واوړه.

هغه له خپل نظر نه مه لېرې کوه (۲۱)

او د زړه په تل کې یې تل وساته.

څوک چې یې مني نو هغه ته اوږد ژوند ورکوي (۲۲)

او ټول وجود ته یې شفا وربخښي.

له هرڅه نه لومړی د خپل زړه پوره پام ساته (۲۳)

ځکه چې زړه دې د ټول ژوند سرچینه ده.

له خپلې خولې نه دې کږې وږې خبرې لېرې کړه (۲۴)

او له غولوونکو خبرو نه خپله ژبه وساته.

۲۵ خپلې مخې ته سم او مخامخ گوره

او سترگې دې هماغه لور ته ونیسه.

۲۶ د خپلو قدمونو په لار پوره فکر وکړه

نو بیا به دې د ژوند ټولې چارې ډاډمنې شي.

۲۷ یو قدم هم نښي او کینې خواته مه گرځه

او خپلې پښې له بدې نه لېرې وساته.

۵ ای زما زویه! زما د حکمت خبرو ته پام کوه

او د پوهې خبرو ته مې ښه غور ونیسه

۲ نو ته به د دې لایق شې چې خپله خوله پټه وساتې

او شونډې به دې علم ټینګ وساتي.

له زنا څخه ځان ساتل

۳ د بدلمنې ښځې له شونډو نه شات څخیري

او د خولې خبرې یې د زیتونو له تېلو نه غوړې دي

خو په اخر کې د زهرو او زقوم په شان ترخه وي ④

او خوله يې د دوه مخې تورې په خېر تېره وي.

د داسې بڼې پښې د مرگ په لور روانې دي ⑤

او مخامخ د گور په لور قدمونه اخلي.

هېڅکله د ژوند په سمه لار فکر نه کوي ⑥

او نه پوهيږي چې لارې يې له سرگردانۍ ډکې دي.

نو ای زما زامنو! ماته غوږ ونيسئ ⑦

څه چې درته وایم، له هغه نه مخ مه اړوئ.

ای زما زويه! له داسې بڼې نه ځان لېرې ساته ⑧

او د کور دروازې ته يې هم مه ورنژدې کېږه

هسې نه چې خپل عزت له لاسه ورکړې ⑨

او ځواني دې د بې رحمه انسان په لاس کې ولويږي

او په شتمنی دې پردي ماږه شي ⑩

او د زحمت نتیجه دې د بل چا کور ته لاړه شي.

١١) کله چې دې د بدن غوښې له کټ نه وڅخېږي

نو په اخر کې به فریادونه کوي

١٢) او بیا به افسوس کوي چې «ولې مې نصیحت نه اورېده

او څومره به مې زړه اصلاح سپکه گڼله؟

١٣) د خپلو ښوونکو خبره به مې نه منله

او د خپلو استاذانو خبرو ته به مې غوږ نه نیوه.

١٤) ناڅاپه د بربادۍ کندی ته وغورځېدم

او د جرگې او خلکو په مخکې وشرمېدم.»

له خپلې ښځې سره مینه کول

١٥) یوازې له خپلې ذخیرې نه د مینې اوبه څښه

لکه څنګه چې له خپلې څاه نه اوبه څښې.

١٦) نو دا مناسب ده چې ستا د اوبو چینې دې په لارو کې تویې

شي

او د لښتنيو په څېر دې په کوڅو کې روانې وي؟

١٧) دا د مینې اوبه دې یوازې ستا وي

او له پردیو سره دې شریکې نه شي.

۱۸ نو ستا د اوبو په چینه دې برکت شي

او د ځوانی د وخت له خپلې بنځې نه دې خوند واخلي.

۱۹ هغه یوه مینه ناکه هوسی او بنکلې غرخنی ده

او د بدن په بنکلا به یې هر وخت مور شي

او د هغې مینه به دې تل سرگردانه کړي.

۲۰ نو ای زما زویه! ولې د بل د بنځې په مینه کې سرگردانه یې

او د هغه د بنځې سره یو ځای غاړه په غاړه ویده کېږي؟

۲۱ نو د انسان ټولې لارې د خښتن تر نظر لاندې دي

او هغه په خپله د انسان ټولې لارې چارې څاري.

۲۲ د بدکاره انسان بدکاري هغه په دام کې نښلوي

چې د خپلې گناه په رسی کې به ټینګ ونيول شي.

۲۳ هغه به د اصلاح له نشتوالي نه مړ شي

او د خپل جهالت له ډېروالي نه به سرگردانه شي.

۶ ﴿۱﴾ ای زما زویه! که د چا ضمانت دې په غاړه اخیستی وي

یا دې د پردې سړي په قرض کې چا ته لاس ورکړی وي

﴿۲﴾ نو د خپلې ژبې د خبرې له امله په دام کې رانیول شوی یې

او د خپلې خولې د خبرو په لومه کې نښتی یې.

﴿۳﴾ نو ای زما زویه! بیا داسې وکړه چې ځان ترې وژغوره

ځکه چې ته د هغه سړي په لاسونو کې لوېدلی یې:

هغه ته په ډېره عاجزی ورشه او عذر زاري ورته وکړه.

﴿۴﴾ مه ویده کېږه

او یوه شپبه هم آرام مه کوه.

﴿۵﴾ لکه د هوسی په شان ځان د ښکاري له منگولو وژغوره

او د مرغی په څېر ځان د دام لرونکي له لاسه خلاص کړه.

﴿۶﴾ ای لټ سړیه! د مېړي له ژوند نه عبرت واخله

د هغه په لارو چارو غور وکړه او حکمت پیدا کړه!

۷ مېړی نه کوم قوماندان لري

او نه کوم مشر او نه کوم آمر لري

۸ خود لو په وخت کې خپل خواړه راټولوي

او په اوږي کې ځان ته خوراک ذخيره کوي.

۹ نو ته لټ به ترڅو پورې پروت يې

او کله به له خوبه راپاخږې؟

۱۰ که ته وايې: «نور به هم ويده شم

او لاس به د سر لاندې کېږدم چې ارام وکړم»

۱۱ نو غريبي به د داړه مار په شان په تا راشي

او نېستي به د وسله وال غل په څېر درباندي يرغل وکړي.

۱۲ شر اچوونکی انسان بېکاره او بېځايه گرځي

او په خوله کې وېرې وېرې خبرې کوي.

۱۳ هغه سترگې وهي

او بېځايه پښې دربوي

او په گوتو اشارې کوي.

١٤ په خپل زړه کې تل بدې نقشې جوړوي

او جنگ او جگړې ته لمن وهي.

١٥ نو ځکه به سمدلاسه لوی مصیبت پرې نازل شي

او ناڅاپه به ټوټې ټوټې شي چې د جوړېدو به نه وي.

١٦ شپږ شیان دي چې خښتن ترې نفرت کوي

او اووه شیان دي چې د هغه په نظر د کرکې وړ دي:

١٧ کبرجنې سترگې او دروغجنه ژبه

او هغه لاسونه چې بې گناه وینه تویوي

١٨ هغه زړه چې بدې نقشې جوړوي

او هغه پښې چې د بدې په لور په بېرته منډې وهي

١٩ هغه دروغجن شاهد چې تل دروغ بادوي

او هغه څوک چې د ورونو ترمنځ جگړو ته لمن وهي.

د زنا په خلاف نصیحت

٢٠ نو ای زما زویه! د خپل پلار په حکم عمل وکړه

او د خپلې مور روزنه له پامه مه غورځوه.

٢١ د هغوی خبرې تل په خپل زړه کې یاد ساته

او د هار په شان یې په خپله غاړه کې گرځوه.

٢٢ کله چې گرځې نو خبرې به یې درته لارښوونه کوي

کله چې ویده شي نو روزنه به یې ستا ساتنه کوي

او کله چې راوینس شي نو حکم به یې مشوره درکوي.

٢٣ ځکه حکم یې ډېره او روزنه یې رڼا ده

نصیحت او سختې خبرې یې د ژوندون لار ده

٢٤ ترڅو تا د بدلمنې ښځې نه وساتي

له هغې ښځې نه چې نرمه ژبه لري.

٢٥ په زړه کې د هغې د ښایست شوق مه کوه

او هغه مه پرېږده چې په سترگې وهلو دې د ځان غلام کړي

٢٦ ځکه بدلمنه ښځه د یوې ډوډۍ په بیه اخیستل کيږي

خو د بل چا بنځه به دې قيمتي ژوند بنکار کړي.

٢٧) څوک په خپل لمن کې بل شوی اور وړلی شي

او کالي يې ونه سوځيږي

٢٨) او يا څوک په سرو سکروټو گرځېدلی شي

چې پښې يې په اور تڼاکې نه شي؟

٢٩) نو دا د هغه چا په شان دی چې د بل له بنځې سره ځملي

هرڅوک چې هغې ته لاس وروړي بې سزا به پاتې نه شي.

٣٠) څوک چې د نس د مړېدو په خاطر غلا کوي

نو خلک هغه غل ته په سپکه سترگه نه گوري

٣١) خو که ونيول شي نو اووه چنده بيه به ورکوي

او په بدل کې به يې د خپل کور ټوله شتمني خرڅوي.

٣٢) څوک چې د بل له بنځې سره زنا کوي نو ناپوهه دی

څوک چې داسې کوي نو په حقيقت کې ځان تباه کوي.

٣٣) هغه به له رسوايي او وهلو څخه خلاص نه شي

او بې عزتي به ترې لېرې نه شي.

نو کينه او غيرت به يې په مېړه اور بل کړي (۲۴)

او زړه به يې په بدل اخيستلو کې هېڅکله ونه سوځيږي.

هغه به د دې په بدل کې هېڅ ډول قرباني قبوله نه کړي (۲۵)

او هرڅه چې ورکړې وبه يې نه مني.

د بدلمنې بنځې په هکله خبرداری

۷ (۱) ای زما زویه! زما خبرې په یاد ساته

او حکمونه مې د خزاني په څېر په خپل زړه کې وساته.

زما په حکمونو عمل کوه چې نېکمرغه ژوند ولرې (۲)

او زما تعلیم د خپلو سترگو د کسي په شان وساته.

هغه په خپلو گوتو پورې وتره (۳)

او د خپل زړه په تخته يې وليکه.

حکمت ته خپله خور ووايه (۴)

عقل او پوهه ډېر نژدې خپلوان وگڼه

٥ نو دوی به تا د بل چا د بښځې نه لېرې وساتي

د هغې بښځې نه چې غوړې خبرې کوي.

٦ زه یو وخت د خپل کور په کړکۍ کې ولاړ وم

او د کړکۍ له جالی نه مې لاندې کتل

٧ نو ساده ځوانان مې ولیدل

او د هغوی په منځ کې مې

یو ناپوهه ځوان په نظر راغی.

٨ هغه د هغې بښځې د کور په نژدې کوڅه کې روان ؤ

او د هغې د کور په لور یې په ډاډه ډول قدمونه اخیستل.

٩ د ماښام په وخت کې چې لمر پر پوته

توره تیاره راغله او نیمه شپه شوه.

١٠ ناڅاپه یوه بښځه له هغه سره مخامخ شوه

چې د بدلمنی کالي یې اغوستي وو او نیت یې ښه نه ؤ.

١١ دا بښځه ډېره بې حیا او بې شرمه وه

او له کور نه بیرون تل سرگردانه گرځېدله

۱۲) او هر وخت به کوڅو او چوکونو ته تلله

او د ښار په هر گوټ کې به په کمین کې ولاړه وه.

۱۳) نو هغې له هغه نه په زور غاړه چاپېر کړه او ښکل یې کړ

او په سپین سترگی یې هغه ته وویل:

۱۴) «نن ما د قربانۍ غوښنه پخه کړې ده

او خپل نذر مې پوره کړی دی.

۱۵) په دې خاطر زه راووتلم چې ستا سره وگورم

او غوښتل مې چې تا ولټوم او پیدا مې کړې.

۱۶) ما د مصر قیمتي ټوکرونه او رنگارنگ خادرونه

او ښکلي پوښونه په خپل کټ باندي غوړولي دي.

۱۷) ما په خپله بستره عطر

کنډ، عود او دالچیني شیندلي دي.

۱۸) زما سره لاړ شه چې تر سهاره په عشق ماړه شو

او د يو بل له مينې نه خوند واخلو

١٩) ځکه مېړه مې په کور کې نشته

هغه په يو لېرې سفر تللی دی.

٢٠) د پيسو ډکه کڅوړه يې له ځان سره وړې ده

او د پنځلسمې سپوږمۍ تر راختلو پورې بېرته نه راځي.»

٢١) نو بنځې په خپلو ډېرو خوږو خبرو هغه مجبور کړ

او په خپلو نرمو خبرو يې هغه بې لارې کړ.

٢٢) نو هغه سمدلاسه په هغې پسې روان شو

لکه غويی چې حالېدو ته روان شي

او د غرخه په شان چې په ټوپونو دام ته روان وي

٢٣) ترڅو چې غشی يې ځيگر سوری کړي

لکه مرغی چې د دام خواته په منډه روانه وي

او نه پوهيږي چې خپل ژوند به له لاسه ورکړي.

٢٤) نو ای زما زامنو! ماته غوږ ونيسئ

او زما خبرو ته پوره پام وکړئ.

خپل زړه مه پرېږدئ چې د داسې بڼې طرف ته وگرځي (۲۵)

او يا د هغې په غلطو لارو روان شي.

ځکه چې ډېر خلک يې ژوبل کړي دي (۲۶)

او بې شمېره خلک يې وژلي دي.

د هغې د کور لارې د گور په لور تللي دي (۲۷)

چې د مرگ ژورې کڼدې ته لاندې کوزيږي.

د حکمت غږ او ځان پېژندل

حکمت د يوې هونبیارې بڼې په څېر نارې وهي (۱)

او پوهه په لوړ اواز خپل غږ پورته کوي.

هغه د لارې په غاړه په لوړو ځايونو ولاړه وي (۲)

او د څلور لارو په سر ودریږي.

هغه د ښار د دروازو دننه (۳)

د تگ راتگ د لارو په خوا کې نارې وهي:

«ای سړیو! زه په تاسو ټولو ته غږ کوم» ۴

او په تاسو ټولو باندې اواز کوم.

ای ساده خلکو! په خپل ځان کې ځیرکتیا پیدا کړئ! ۵

ای کم عقلانو! د ښو او بدو ترمنځ فرق وکړئ!

غوږ ونیسئ! زه ستاسو دپاره ښې خبرې لرم ۶

چې په رښتینې ژبه به یې درته بیان کړم.

زه چې څه په خوله وایم، هغه رښتیا دي ۷

او ژبه مې له بدو خبرو نه کرکه کوي.

د خولې ټولې خبرې مې سمې دي ۸

یوه هم په کې کپړه او غولوونکې نه ده

چې عقلمن انسان ته ټولې روښانه دي ۹

څوک چې علم لري نو پوهیږي چې دا خبرې سمې دي.

د سپینو زرو په ځای زما نصیحت غوره کړئ ۱۰

او د سوچه سرو زرو په ځای علم حاصل کړئ

۱۱) ځکه حکمت د لعلونو نه ډېر قيمتي دی

چې له ارزښت سره يې ستا د خوښې هېڅ شی برابر نه دی.

۱۲) زه حکمت يم او له ځيرکتيا سره يو ځای اوسېرم

او علم او لياقت تر لاسه کوم.

۱۳) له څښتن څخه وېره له شرارت نه نفرت کول دي

نو ځکه له کبر، غرور، بدی او کړو خبرو نه کرکه کوم.

۱۴) مشوره او حکمت زما کار دی

زه عقلمن يم او زما سره قدرت دی.

۱۵) پاچاهان زما په مرسته پاچاهي کوي

او حکمرانان د انصاف پر پکړې کوي.

۱۶) شهزادگان زما په مرسته حکومت کوي

واکداران او ټول عادل قاضيان فيصلې کوي.

۱۷) زه له خپلو مينوالو سره مينه کوم

څوک چې ما لټوي نو ما پيدا کوي.

دولت او عزت زما سره دی (۱۸)

عدالت او تلیپاتې شتمني زما ده.

زه د خالصو سرو زرو نه غوره مپوه وړکوم (۱۹)

چې حاصل یې له سوچه سپینو زرو نه بهتر دی.

د عدالت په لار روان یم (۲۰)

او د انصاف په لارو تگ کوم

نو ځکه خپلو مینوالو ته شتمني وړکوم (۲۱)

او د هغوی خزاني ډکوم.

څښتن له ټولو نه لومړی (۲۲)

چې نور څه یې لا نه وو پیدا کړی، له هرڅه نه مخکې

زه پیدا کړم.

له ازله یې زما د بدن برخې یوځای کړلې (۲۳)

او د دنیا له جوړېدو او د هرڅه نه مخکې

زه موجود وم.

کله چې لا ژور دريابونه نه وو پيدا شوي (۲۴)

او له چينو څخه اوبه نه وې راوتلې

زه زېږېدلی وم.

مخکې له دې چې غرونه په خپل ځای ودرېږي (۲۵)

او غونډۍ رامنځته شي

زه زېږېدلی وم.

مخکې له دې چې څښتن ځمکه او پراخه کروندې جوړ (۲۶)

کړي

او د دنيا لومړنۍ خاوره پيدا کړي

زه زېږېدلی وم.

کله چې هغه اسمانونه په خپل ځای ودرول (۲۷)

او د درياب په مخ يې د اسمان لمن راچاپېر کړه

زه هلته وم.

کله چې هغه په اسمان کې ورپېڅې ځای په ځای کړې (۲۸)

او د ځمکې په مخ يې د اوبو چينې روانې کړې

زه حاضر وم.

٢٩) کله چې هغه دريابونو ته خپل حدود وټاکل

چې اوبه يې له حکم نه سرغړونه ونه کړي

او د ځمکې بنياد يې کېښود

زه هلته وم.

٣٠) زه هر وخت د هغه په څنگ کې وم

او زه هره ورځ خوشحالمدم

او تل د هغه په حضور کې خوشحاله وم.

٣١) د نړۍ په ټوله ځمکه کې يې خوشحاله وم

او د ټولو انسانانو نه خوشحالمدم.

٣٢) نو ای زما زامنو! اوس ماته غوږ ونيسئ

بختور دي هغوی چې زما په لارو ځي.

٣٣) زما نصيحت ته غوږ شی او حکمت پيدا کړئ

هغه له پام نه مه غورځوئ او منځ ترې مه اړوئ.

٣٤ بختور دی هغه شوک چې ماته غوږ نیسي

او هره ورځ زما د کور په مخ کې ولاړ وي

او زما د دروازي په درشل کې انتظار وباسي.

٣٥ ځکه شوک چې ما پيدا کړي نو ژوند پيدا کوي

او د څښتن رضا او خوشحالي حاصلوي

٣٦ خو شوک چې ما نه پيدا کوي له ځان سره ظلم کوي

هر شوک چې زما نه کرکه کوي له مرگ سره مينه کوي.»

د حکمت بلنه

٩ حکمت د يوې ښځې په خبر خپل کور ودان کړی دی

او اووه ستنې يې توږلې او بيا يې ودرولې دی.

١ هغې د مېلمستيا دپاره غوښه تياره کړې

او د انگورو شيره يې جوړه کړې ده

او دسترخوان يې هوار کړی دی.

٢ هغې خپلې وينځې ورو لېږلې

چې د ښار له لوړو ځايونو نه خپل غږ پورته کړي:

«هرڅوک چې ساده وي، دلته دې راشي!» ④

او بيا ناپوهه خلکو ته وايي:

«راشئ! زما ډوډۍ وخورئ» ⑤

او لږه د انگورو شيره وڅښئ کوم چې ما جوړه کړې ده.

خپله د ناپوهۍ لار پرېږدئ نو تاسو به نېکمرغه ژوند ولرئ ⑥

او د عقل په لار به روان شئ.

څوک چې ملنډې وهونکي اصلاح کوي نو ځان شرموي ⑦

او څوک چې بدکار رتي نو ځان ته زيان رسوي.

د ملنډې وهونکي رتنه مه کوه هسې نه چې ستا نه کرکه ⑧

وکړي

د حکمت د خاوند رتنه کوه نو ستا سره به مينه وکړي.

د حکمت خاوند ته لارښوونه وکړه ⑨

نو نور به هم خپل حکمت ډېر کړي

نېک سړي ته تعليم ورکړه

چې خپله پوهه نوره هم زياته كړي.

۱۰ له خښتن څخه وېره د حكمت شروع ده

او عقل د سپېڅلي ذات د پېژندلو علم دى.

۱۱ ځكه زما په مرسته به ستا د ژوند ورځې ډېرې شي

او ستا د عمر كلونه به نور هم زيات شي.

۱۲ كه د حكمت خاوند يې نو دا به دې په گټه وي

او كه ته ملنډې وهونكى يې نو يوازې زيان به زغمې.»

د كم عقلتوب بلنه

۱۳ كم عقلتوب د يوې بې حيا ښځې په څېر دى

چې ډېره ساده او په هېڅ نه پوهېږي.

۱۴ هغه د خپل كور د دروازې تر څنگ ناسته ده

او بيا د ښار په لوړو ځايونو كې په تخت كښېښي.

۱۵ څوك چې په خپله لار سم ځي

نو هغوى ته نارې وهي:

«هرڅوک چې ساده وي، دلته دې راشي!» (۱۶)

او بيا ناپوهه انسان ته وايي:

«د غلا اوبه خوږې وي (۱۷)

او په پټه تر لاسه شوې ډوډۍ خوندوره وي.»

هغوی نه پوهیږي چې د هغې په کور کې ټول وژل شوي (۱۸)

دي

او مېلمانه يې د قبر په ژوره کنده کې پراته دي.

د سلیمان پورې تړلي متلونه

۱۰ دا د سلیمان متلونه دي. (۱)

رېښتینې شتمني او د حقیقت خبرې

هونبیار زوی خپل پلار خوشحالي

خو کم عقل زوی خپله مور په غم اخته کوي.

هغه دولت چې د ناروا لارې تر لاسه کیږي گټه نه لري (۲)

خو صداقت انسان له مرگ نه ژغوري.

٣ څښتن نېک انسان لوړې ته نه پرېږدي

خو د بدکارانو غوښتنې شنېږي.

٤ بېکاره لاسونه انسان خواروي

خو زحمت کښه لاسونه انسان شتمن کوي.

٥ هوښيار زوی په اوړي کې خپل فصل راټولوي

خو د لو په وخت کې ويده شوی زوی شرم راوړي.

٦ برکت د نېک سړي د سر تاج دی

خو د بدکارانو ظلم د هغوی په خوله پرده اچوي.

٧ د نېک سړي يادول د برکت سبب کېږي

خو د بدکارانو د نوم نه زړه بدېږي.

٨ د حکمت خاوند حکمونه مني

خو د جاهل انسان خپله ژبه بلا ده.

٩ څوک چې خپل ژوند په صداقت تېروي ډاډه گرځي

خو د کړو لارو خاوند به رسوا شي.

١٠) څوک چې سترگې وځي دردونه جوړوي

او د جاهل انسان خپله ژبه بلا ده.

١١) د نېک انسان خوله د ژوند سرچينه ده

خو د بدکارانو خوله په ظلم پرده اچوي.

١٢) کرکه جگړو ته لمن وځي

خو مينه په ټولو گناهونو پرده اچوي.

١٣) حکمت د عقلمن په خبرو کې موندل کېږي

خو د ناپوه د ملا دپاره لښته ده.

١٤) د حکمت خاوندان خپل علم ذخيره کوي

خو د جاهلانو د خولې خبرې بربادي راوړي.

١٥) د شتمن مال دولت د هغه دپاره کلا ده

خو غريبې د غريبانو دپاره بلا ده.

١٦) د نېک انسان انعام ژوندون دی

خو د بدکاره انسان گټه گناه ده.

د نېکانو او د بدکارانو عملونه او راتلونکی

١٧ نصیحت منونکی نور خلک د ژوندون په لار روانوي

خو اصلاح نه منونکی نور خلک بې لارې کوي.

١٨ خوک چې په دروغو خپله کرکه پتوي

او په نورو تور لگوي، هغه کم عقل دی.

١٩ ډېرې خبرې کول د گناه سبب گرځي

خو خوک چې ژبه په خپل واک کې ساتي هونبیار دی.

٢٠ د نېک سړي د خولې خبرې سوچه سپین زر دي

خو د بدکارانو د زړه خیالونه ارزښت نه لري.

٢١ د نېک سړي د خولې خبرې خلک مروي

خو د جاهلانو ناپوهي هغوی مړه کوي.

٢٢ د څښتن برکت انسان شتمن کوي

خو زحمتونه هېڅ شی نه شي زیاتولی.

٢٣ کم عقل د خپل بد عمل نه خوند اخلي

خو د پوهې خاوند له حکمت نه خوند اخلي.

له هغې بلا نه چې بدکاره وپریږي هغه پرې نازلېږي (۲۴)

خو نېکان چې څه شی غواړي هغه ورته ورکول کېږي.

کله چې سخت توفان راشي نو بدکاره انسان به تباہ شي (۲۵)

خو د نېک انسان بنیاد به تل ټینګ وي.

لټ انسان د کار ورکونکو دپاره داسې دی (۲۶)

لکه سرکه چې غاښونه برېښوي او لوگی سترګې سوځوي.

له څښتن څخه وپره عمر اوږدوي (۲۷)

خو د بدکارانو عمر به لنډ وي.

د نېکانو ارمانونه چې پوره کېږي نو خوشحالیږي (۲۸)

خو د بدکارانو امیدونه تباہ کېږي.

د څښتن لار د پاک زړه د خاوند دپاره کلا ده (۲۹)

خو د شر اچوونکو دپاره بلا ده.

د نېک انسان بنیاد به هېڅکله ونه لړزېږي (۳۰)

خو بدکاران به د ځمکې په سر پاتې نه شي.

د نېک انسان خوله د حکمت خبرې کوي (۳۱)

خو کړه ژبه به پرې کړل شي.

د نېک انسان د خولې خبرې خوږې وي (۳۲)

خو د بدکارانو د خولې خبرې کړې وږې وي.

۱۱ (۱) خښتن د تلې له غلط استعمال نه کرکه کوي

خو په پوره کاني تول تل خوښوي.

کله چې غرور راشي نو رسوايي هم راځي (۲)

خو د عاجزی سره حکمت راځي.

د صادقانو پاک زړه د هغوی لارښوونه کوي (۳)

خو د خاينانو گمراهي هغوی تباہ کوي.

د عدالت په ورځ دولت گټه نه لري (۴)

خو صداقت انسان له مرگ نه ژغوري.

د پاک انسان صداقت د هغه لار سموي (۵)

خو د بدکاره انسان بدي هغه راغورځوي.

د رښتینو خلکو صداقت هغوی ژغوري (۶)

خو د خاینانو غوښتنې هغوی په دام کې نښلوي.

کله چې یو بدکاره مري امید یې تباہ کيږي (۷)

نو زر او زور او ټول ارمانونه یې هم تباہ کيږي.

نېک انسان له سختی نه ژغورل کيږي (۸)

او په ځای یې بدکاره انسان د تکلیف په لور روانيږي.

بې ایمانه انسان په خپلو خبرو نور تباہ کوي (۹)

خو نېکان د خپل علم له امله ژغورل کيږي.

نېکان چې بريالي کيږي ټول ښار پرې خوشحاليږي (۱۰)

او بدکاران چې تباہ کيږي د خوشحالی چيغې وهل کيږي.

ښار د رښتینو خلکو په برکت ودانيږي (۱۱)

خو د بدکارانو د خولې په خبرو ورانيږي.

څوک چې بل ته په سپکه سترگه گوري ناپوهه دی (۱۲)

خو د پوهې خاوند خپله خوله پټه ساتي.

غیبت کوونکی د نورو راز ښکاره کوي (۱۳)

خو باوري انسان د بل په راز پرده اچوي.

کله چې ښې مشورې نه وي نو ولس له پښو غورځیږي (۱۴)

خو که مشوره ورکوونکي ډېر وي د بريالیتوب سبب گرځي.

په قرض کې د بل چا ضمانت کوونکي به زیان ومومي (۱۵)

خو په قرض کې له لاس ورکولو نه ډډه کوونکی به ډاډه وي.

مهربانه ښځه تل عزت گټي (۱۶)

خو ظالمان یوازې دولت گټي.

مهربان انسان ځان ته گټه رسوي (۱۷)

خو بې رحمه انسان ځان ته زیان رسوي.

د بدکاره سړي گټه بې برکته ده (۱۸)

خو د نېکۍ کروونکی حقيقي حاصل رېږي.

څوک چې په صداقت ولاړ وي نېکمرغه ژوند لري (۱۹)

شرارت پېښوونکي په خپل مرگ پسې گرځي.

څښتن د کړو لارو له خاوندانو نه کرکه کوي (۲۰)

خو د پاک زړه خاوندان خوښوي.

باور ولره چې بدکاران به بې سزا پاتې نه شي (۲۱)

خو د نېکانو اولادونه به خلاصون ومومي.

د بې تمیزه او بې حیا ښځې ښکلا داسې ده (۲۲)

لکه د خوگ په پوزه کې چې د سرو زرو پېزوان وي.

د نېکانو هیلې په برکت تماميږي (۲۳)

خو د بدکارانو امیدونه د غضب سبب گرځي.

څوک چې سخاوت کوي نور به هم شتمن شي (۲۴)

خو څوک چې سختي کوي نور به هم نېستمن شي.

یو سخي سړی به تل آباد شي (۲۵)

څوک چې د نورو تنده ماتوي خپله تنده به یې هم ماته شي.

د گرانی په مقصد غله ساتونکي باندې لعنت ویل کیږي (۲۶)

خو په خرڅوونکي باندې تل برکت ويل کيږي.

خوک چې د بنو په لټه کې وي (۲۷)

نو د نورو په رضا پسې گرځي

خو خوک چې په شرارت پسې گرځي

نو له مصيبت سره مخامخ کيږي.

خوک چې په خپلې شتمنۍ تکیه کوي نو راغورځيږي (۲۸)

خو نېکان د شنو پاڼو په شان تازه کيږي.

خپلې کورنۍ ته مصيبت رسوونکي په باد پسې منډې وهي (۲۹)

او جاهل سپری تل د حکمت د خاوند غلام وي.

د نېک انسان د کار ثمره د ژوندانه ونه ده (۳۰)

او د حکمت خاوند د خلکو زړونه لاسته راوړي.

که نېکانو ته په دې دنیا کې انعام ورکول کيږي (۳۱)

نو د بدکارانو او گناهکارانو به څه حال وي؟

۱۲ (۱) څوک چې نصيحت مني نو د علم سره مينه لري

خو څوک چې له اصلاح نه کرکه کوي بې عقله دی.

(۲) بڼه انسان د څښتن رضا او خوشحالي حاصلوي

خو هغه انسان ته سزا ورکوي چې بدې نقشي جوړوي.

(۳) هېڅوک د بدې له امله ټينگ نه پاتې کېږي

خو د نېکانو ريښه هېڅکله له بېخه نه ويستل کېږي.

(۴) يوه مېړنی او پتمنه بڼه

د خپل مېړه د سر تاج ده

خو هغه بڼه چې د خپل مېړه د شرم سبب ګرځي

د هډوکو د سرطان په شان ده.

(۵) د نېکانو ارادې په انصاف سره جوړېږي

خو د بدکارانو بدې مشورې انسان غولوي.

(۶) د بدکارانو ژبه وينو تويولو ته تل په کمين کې ده

خو د صادقانو ژبه د خلکو ژوند ژغوري.

٧ بدکاران مړه کيږي او له منځه ځي

خو د نېکانو د کور بنياد به ټينگ ولاړ وي.

٨ د انسان ستاينه د هغه د هوبنياري له مخې کيږي

خو د غلط فکر خاوند ته په سپکه سترگه کتل کيږي.

٩ بڼه ده چې انسان عاجز وي او نوکر ولري

له هغه چا نه چې ځان لوړ گڼي او ډوډۍ نه لري.

١٠ نېک انسان په خپلو حيواناتو باندې هم پام کوي

خو د بدکارانو رحم هم له ظلم نه ډک وي.

١١ څوک چې په خپله ځمکه کې کار کوي په گېډه به مور شي

خو څوک چې د ورځې خوبونه کوي نو ناپوهه دی.

١٢ بدکاران له شر اچوونکو نه د لوټ شوي مال تمه کوي

خو د نېکانو رينبې تل تازه او حاصل ورکوي.

١٣ بدکاره سړی د خپلو بدو خبرو په دام کې نيول کيږي

خو نېک انسان له سختی نه ژغورل کيږي.

١٤ انسان د خپلې خولې په هونښيارو خبرو مږيږي

او د خپلو لاسونو د کار ثمره ورکول کيږي.

١٥ جاهل سړي ته خپلې لارې چارې سمې ښکاري

خو د حکمت خاوند د نورو لارښوونې ته غوږ نيسي.

١٦ جاهل سړی خپل قهر زر ښکاره کوي

خو ځيرک انسان په خپله بې عزتی پرده اچوي.

١٧ رښتینی انسان په صداقت شهادت ورکوي

خو دروغجن شاهد د ټگي خبرې کوي.

١٨ د بې پروايی خبرې د تورې په څېر غوڅول کوي

خو د حکمت د خاوندانو ژبه زخمونو ته شفا ورکوي.

١٩ رښتینې خبرې تل ټينگې پاتې کيږي

خو د دروغو منزل لنډ وي.

٢٠ څوک چې بدې نقشې جوړوي په زړونو کې يې ټگي وي

خو د سولې او سلامتې غوښتونکي به خوشحاله وي.

نېک انسان ته هېڅکله زیان نه رسېږي (۲۱)

خو بدکاران به تل له مصیبت سره مخامخ وي.

څښتن له دروغ ویلو نه کرکه کوي (۲۲)

خو له رښتینو خلکو خوشحاله وي.

ځیرک انسان خپله پوهه پټه ساتي (۲۳)

خو کم عقل خلک خپل جهالت ښکاره کوي.

زحمت انسان لوړ مقام ته رسوي (۲۴)

خو لتي د انسان نه غلام جوړوي.

اندېښمن زړه انسان په غم ککړوي (۲۵)

خو د زړه ښې خبرې انسان خوشحالي.

نېک سړی د خپل ملګري په پېژندلو کې احتیاط کوي (۲۶)

خو د بدکارانو کره وږه هغوی بې لارې کوي.

لټ انسان حتی خپل ښکار هم نه شي پخولی (۲۷)

خو خواریکښ انسان خپل حاصلات زیاتوي.

۲۸ د صداقت په لاره کې ژوندون دی

او په سمه لاره کې هېڅکله مرگ نشته.

ژوند او تعلیم

۱۳ د حکمت خاوند د خپل پلار نصیحت قبلوي

خو ملنډې وهونکی خپله ملامتیا نه مني.

۲ د ښه سړي د خولې له هوبښیارو خبرو ښه خوند اخیستل

کیري

خو د خاینانو زړونه د ظلم تری دي.

۳ شوک چې ژبه په واک کې ساتي نو خپل ځان ساتي

خو شوک چې بېځایه خبرې کوي نو خپل ځان تباه کوي.

۴ لټ انسان چې هرڅه غواړي ورته نه رسیږي

خو د خواریکښ انسان غوښتنې تل پوره کیري.

۵ نېک انسان له دروغو نه کرکه کوي

خو بدکاره انسان شرم او رسوایی راولي.

⑥ صداقت د پاک انسان لارې ټینګې ساتي

خو ګناه بدکاره انسان له منځه وړي.

⑦ یو انسان خپل ځان شتمن بنایي خو هېڅ نه لري

بل انسان خپل ځان غریب بنایي خو هرڅه لري.

⑧ د یو انسان شتمني د هغه د ژوند کفاره ورکولای شي

خو غریب انسان ته هېڅ ګواښ نشته.

⑨ د نېکانو ژوند د لمر د رڼا په څېر ځلېږي

خو د بدکارانو ډېوه مخ په مړه کېدو وي.

⑩ کبر او غرور حتمي جنجال پیدا کوي

حکمت له هغه چا سره وي څوک چې لارښوونه مني.

⑪ کوم مال دولت چې د باد په شان راځي نو د باد په شان فنا

کېږي

خو کومه شتمني چې ورو ورو لاسته راځي نوره هم زیاتېږي.

⑫ کومه هیله چې نه پوره کېږي نو زړه ورسره ماتېږي

خو کومه غوښتنه چې پوره کيږي د ژوندانه ونه ترې

جوړيږي.

۱۳) څوک چې کلام سپک گڼي د تاوان سره مخامخ کيږي

خو څوک چې حکمونو ته په درنه سترگه گوري انعام مومي.

۱۴) د حکمت د خاوند تعليم د ژوند سرچينه ده

چې انسان د مرگ له دامونو څخه ژغوري.

۱۵) پوهه او هوښياري انسان ته عزت ورکوي

خو د خيانت کوونکو لارې د کنډو کپرو په څېر سختې دي.

۱۶) ځيرک انسان د خپلې پوهې په وسيله کار کوي

خو کم عقل سړی خپل جهالت ښکاره کوي.

۱۷) بدکاره استازي د مصيبت سره مخامخ کيږي

خو وفادار پيغام راوړونکی د شفا سبب گرځي.

۱۸) څوک چې نصيحت له پامه غورځوي هغه به غريب او

شرمنده شي

خو څوک چې ملامتيا مني هغه به عزتمن شي.

١٩) کومه غوښتنه چې پوره کېږي نو روح خوشحالیږي

خو کم عقلان د شرارت له لاس اخیستلو نه کرکه کوي.

٢٠) د حکمت له خاوندانو سره مل شه نو حکیم به شي

خو د کم عقلانو ملگرتیا سړي ته زیان رسوي.

٢١) بدې په گناهکارانو پسې گرځي

خو نېکمرغي د نېکانو په برخه وي.

٢٢) ښه انسان خپلو لمسیانو ته میراث پرېږدي

خو د گناهکارانو شتمني نېک انسان ته پاتې کېږي.

٢٣) که د خوارانو خواړه ځمکه ډېر خواړه ورکوي

خو بې انصافه خلک دا هرڅه هم جارو کوي.

٢٤) څوک چې له خپل زوی نه د ادب لښته لېږي ساتي

نو له هغه نه کرکه کوي

خو څوک چې په سختۍ د هغه د اصلاح دپاره لار لټوي

نو ورسره مینه کوي.

نېک انسان په مړه گېډه ډوډۍ خوري (۲۵)

خو د بدکارانو نس به تل وږی وي.

په حکمت ژوند کول

۱۴ (۱) هونبیاره بنځه خپل کور ودانوي

خو جاهله بنځه خپل کور په خپل لاس وړانوي.

(۲) شوک چې له خښتن څخه وپریږي هغه په سمه لار ځي

خو شوک چې په غلطو لارو روان وي خښتن سپکوي.

(۳) د جاهل له کبرجنې ژبې نه د سزا شنه لښته جوړیږي

خو د هونبیارانو د خولې خبرې له هغوی ساتنه کوي.

(۴) چپرته چې څاروي نه وي هلته اخور خالي وي

خو د غویي په زور ډېر حاصل لاسته راځي.

(۵) رښتینی شاهد هېڅکله دروغ نه وايي

خو دروغجن شاهد تل دروغ بادوي.

(۶) ملنډې و هونکی حکمت لټوي خو هېڅ نه مومي

خو د عقل خاوند علم په اسانۍ لاسته راوړي.

⑦ له کم عقل نه لېرې لار شه

ځکه چې له خولې نه به یې علم حاصل نه کړي.

⑧ ځیرک انسان په خپل حکمت خپله لار پېژني

خو د کم عقلا نو جهالت د گمراهۍ سبب گرځي.

⑨ جاهل د گناه د تاوان په نذرانه پورې خاندې

خو صادقان د شنبتن رضا او خوشحالي غواړي.

⑩ یوازي د انسان زړه په خپل خفگان بڼه پوهیږي

او هېڅوک د هغه په خوشحالی کې برخه نه شي اخیستلی.

⑪ د بدکارانو کور به وران شي

خو د صادقانو خېمه به ودانه شي.

⑫ د یو انسان په نظر یوه لار سمه ښکاري

خو په اخر کې هغه په مرگ پای ته رسیږي.

⑬ حتی په خدا کې زړه هم خفه کیږي

او د خوشحالی په اخر کې خفگان پاتې کېږي.

١٤ له سمې لارې نه مخ اړوونکي به د خپل کار حاصل وگوري

خو نېک انسان به د خپل عمل په مېوه نور هم موږ شي.

١٥ ساده سړی په هرڅه باندې باور کوي

خو ځيرک انسان د هر قدم په اخيستلو کې فکر کوي.

١٦ د حکمت خاوند په احتياط له بدو نه خپل ځان ساتي

خو کم عقل انسان په ځان ډاډمن او د هېڅ شی پروا نه لري.

١٧ غوسه ناک خلک د جهالت کارونه کوي

او له مکرجن انسان نه خلک کرکه کوي.

١٨ جهالت د ساده خلکو په نصيب وي

خو د ځيرکه خلکو په سر به د علم تاج وي.

١٩ بدکاران به د بنو خلکو په مخکې سر ټيټې شي

او شر اچوونکي به د نېکانو په دروازو کې په گونډو شي.

٢٠ د مسکين انسان نه خپل گاونډي هم کرکه کوي

خو شتمن انسان ډپر دوستان لري.

٢١) شوک چې خپل گاونډي سپک گني نو گناه کوي

او بختور دی هغه شوک چې په عاجزانو رحم کوي.

٢٢) شوک چې بدې ارادې لري بې لارې کيږي

خو شوک چې نېکې ارادې لري نو مينه او وفا يې په برخه کيږي.

٢٣) ټول سخت کارونه د آبادۍ سبب گرځي

خو تشې خبرې حتمي نېستي راولي.

٢٤) د هونبیارانو دولت د هغوی د سر تاج دی

خو د کم عقلانو ناپوهي د هغوی جهالت دی.

٢٥) رېښتینی شاهد د خلکو ژوند ژغوري

خو د دروغجن له خولې نه د ټکی خبرې راوځي.

٢٦) له خښتن څخه وېره د انسان دپاره د امن ټينگه کلا ده

او د هغه د اولادونو دپاره کلکه پناه گاه ده.

٢٧) له خښتن څخه وېره د ژوند سرچينه ده

چې انسان د مرگ له دامونو څخه ژغوري.

د پاچا شان او شوکت په ډېرو خلکو جوړ وي (۲۸)

خو بې ولسه مشر له تباهي سره مخامخ کېږي.

څوک چې زر نه په قهرېږي د ډېرې پوهې خاوند وي (۲۹)

خو غوسه ناک سړی خپل جهالت ښکاره کوي.

ارام فکر بدن ته روغتيا ورکوي (۳۰)

خو کينه هډوکي وراسته کوي.

څوک چې په غريبانو ظلم کوي نو د هغوی د خالق (۳۱)

سپکاوی کوي

خو څوک چې په مظلومانو رحم کوي نو د خالق درناوی

کوي.

بدکاره انسان په خپلو عملونو ځان تباه کوي (۳۲)

خو نېک انسان د مرگ په خوله کې هم پناه اخلي.

نېکي او نرمه ژبه

حکمت د عقلمن انسان په زړه کې تلپاتې وي (۳۳)

او د کم عقلانو په منځ کې هم خپل ځان څرگندوي.

په صداقت سره یو قوم سرلوړی کیږي (۳۴)

خو گناه د هغوی د رسوایی سبب گرځي.

پاچا د هونبیار خدمتگار څخه خوشحالیږي (۳۵)

خو څوک چې د شرم کارونه کوي د هغه د قهر سبب کیږي.

۱۵ نرم ځواب د غوسې اور سړوي (۱)

خو سخته خبره سمدلاسه د قهر لمبې پورته کوي.

د هونبیارانو ژبه علم ته بنایست ورکوي (۲)

خو د کم عقلانو له خولې نه جهالت تویيږي.

هرځای د څښتن تر نظر لاندې دی (۳)

او په بنو او بدو باندې ټینګ پام ساتي.

نرمه ژبه د ژوندانه د ونې په څېر ده (۴)

خو سخته ژبه زړه ماتوي.

د نصیحت خزانې

٥) جاهل انسان د خپل پلار نصیحت سپک گڼي

خو ځیرک سړی تل ملامتیا مني.

٦) د نېک سړي په کور کې لویه خزانه وي

خو د بدکاره شتمني د تکلیف سبب گرځي.

٧) علم د هونبیارانو په خوله خپرېږي

خو د کم عقلاڼو په زړونو کې رښتینولي نه وي.

٨) څښتن د بدکارانو له قربانۍ نه کرکه کوي

خو د صادقانو په دعا خوشحالیږي.

٩) څښتن د بدکارانو له چلند نه کرکه کوي

خو څوک چې په صداقت پسې روان وي ورسره مینه کوي.

١٠) د سمې لار نه مخ اړوونکی به له سختې سزا سره مخامخ

شي

او څوک چې له ملامتیا او رتنې نه کرکه کوي نو هغه به مړ

شي.

۱۱) خښتن ته قبر او د تباهي كنده دواړه ښكاري

نو د انسانانو زړونه به ورته څومره ښكاره وي؟

۱۲) ملنډې وهونكي اصلاح نه خوښوي

او د هوښيارانو له مشورې نه ځان لېرې ساتي.

۱۳) خوشحاله زړه مخ نوراني كوي

خو پرېشانه زړه روح ماتوي.

۱۴) عقلمن انسان د علم تېرى وي

خو كم عقل د جهالت وېرى وي.

۱۵) د مظلومانو د ژوند ټولې ورځې سختې وي

خو خوشحاله زړه هر وخت له ژوند نه خوند اخلي.

۱۶) د خښتن له وېرې سره لږه شتمني بڼه ده

له هغو ډېرو خزانو نه چې ورسره وېره او اندېښنه وي.

۱۷) له مينې سره سابه او سوکړک خوړل بڼه دي

د هغې غوړې غوښې نه چې ورسره کرکه وي.

١٨ غوسه ناک سړی جنجال جوړوي

خو څوک چې زر نه په قهر يري شخړې سړوي.

١٩ د لټ سړي په لار کې د اغزو ډک انگر وي

خو د صادقانو لاره د پوخ سرک په شان هواره وي.

د نېکۍ او بدۍ نتيجې

٢٠ هونبیار زوی خپل پلار خوشحالي

خو کم عقل سړی د خپلې مور سپکاوی کوي.

٢١ ناپوهه انسان له جهالت نه خوند اخلي

خو د پوهې خاوند په سمه لار روان وي.

٢٢ له مشورې پرته ټولې نقشې شنډيږي

خو له ډېرو مشوره ورکونکو سره بريالې کېږي.

٢٣ انسان په مناسب ځواب ورکولو خوشحاليږي

نو په مناسب وخت کې سمه خبره کول څومره ښه وي.

٢٤ د هونبیارانو لار انسان تلپاتې ژوند ته بيايي

او هغه د قبر په لور د لاندې تگ نه ساتي.

څښتن د کبرجنو کور وړانوي (۲۵)

خو د کونډې د جايداد پوله ټينگه ساتي.

څښتن د بدکارانو له فکرونو نه کرکه کوي (۲۶)

خو مهربانې خبرې پاکې گڼي.

څوک چې په نارواکتې پسې گرځي (۲۷)

خپلې کورنۍ ته مصيبت رسوي

خو څوک چې له رشوت نه کرکه کوي

هغوی به ژوندي پاتې شي.

نېک سړی له ځواب ورکولو نه مخکې فکر کوي (۲۸)

خو د بدکارانو له خولې نه بدې خبرې راوځي.

څښتن له بدکارانو نه لېرې دی (۲۹)

خو د نېکانو دعاگانې تل اوري.

انساني کارونه او د څښتن مقصد

٣٠ په ورين تندي کتل زړه ته خوشحالي ورکوي

او د بني خبرې اورېدل بدن تازه کوي.

٣١ څوک چې جوړوونکې نيوکې ته غوږ نيسي

نو د هونبيارانو په ډله کې شمېرل کيږي.

٣٢ څوک چې له نصيحت نه ډډه کوي خپل ځان سپکوي

خو څوک چې ملامتيا مني نو عقل او پوهه حاصلوي.

٣٣ له څښتن څخه وېره انسان ته د حکمت ډک نصيحت دی

او عاجزي د سرلوړی سبب ده.

١٤ ١ انسان په خپل زړه کې ډېرې نقشې جوړوي

خو وروستی خبره د څښتن په لاس کې ده.

٢ د انسان په نظر خپلې ټولې لارې پاکې ښکاري

خو څښتن د زړونو په رازونو قضاوت کوي.

٣ خپل ټول کارونه څښتن ته وسپاره

نو ستا نقشې به بريالې شي.

څښتن هرڅه د خپل مقصد دپاره پيدا كړي دي (۴)

او حتی بدکاران يې د تباهي د ورځې دپاره پيدا كړي دي.

څښتن له ټولو كبرجنو خلكو نه كركه كوي (۵)

او باور ولره چې بې سزا به پاتې نه شي.

د مينې او وفادارۍ له امله گناه بخښل كېږي (۶)

د څښتن له وپرې انسان له بدۍ او بلاگانو ساتل كېږي.

كله چې څښتن د انسان له كړو نه راضي وي (۷)

نو دښمنان يې هم له هغه سره په امن كې وي.

په صداقت سره لږه گټه ښه وي (۸)

له هغې ډېرې گټې نه چې په بې انصافي سره وي.

انسان په زړه كې ځان ته د تگ لارې جوړوي (۹)

خو څښتن د هغه د قدمونو لارښوونه كوي.

د پاچا خبرې د وحې په څېر دي (۱۰)

او په قضاوت كې هېڅ بې انصافي نه كوي.

١١) سمه تله او تول د خښتن د قضاوت نښه ده

او د وزن کولو دپاره يې ټول کاني جوړ کړي دي.

١٢) پاچاهان د بدو کارونو نه کرکه کوي

ځکه د پاچاهۍ تخت يې د عدالت په بنياد ولاړ دی.

١٣) پاچاهان په رښتینو خبرو خوشحاليږي

او له هغه چا سره مينه کوي چې رښتيا وايي.

١٤) د پاچا غوسه د مرگ پيغام دی

خو د حکمت خاوند د هغه قهر سړوي.

١٥) د پاچا په ورين تندي کې د ژوندون زېری وي

او رحم يې د پسرلي د ورپېڅې په څېر باران وروي.

د گټورو او بدو خبرو په هکله

١٦) د حکمت حاصلول له سرو زرو نه څو چنده بهتر دي

او عقل لاسته راوړل له سپينو زرو نه غوره دي.

١٧) د صادقانو سمه لار انسان د بدۍ او بلا نه ساتي

څوک چې خپلې لارې ته پام کوي نو خپل ځان ساتي.

مغرور تباہ کيږي (۱۸)

کبرجن راغورځيږي.

ښه ده چې انسان عاجز وي او د غريبانو سره اړيکې ولري (۱۹)

له دې نه چې د مغرورانو سره په غنيمت کې شريک شي.

بريالی دی هغه څوک چې کلام اوري (۲۰)

او بختور دی هغه چې په څښتن باور کوي.

د حکمت خاوند له خپل عقل څخه پېژندل کيږي (۲۱)

او خوږه ژبه په زده کړه کې ډېره قناعت بخښونکې وي.

څوک چې هوښياري لري هغه يې د ژوند سرچينه ده (۲۲)

خو جهالت د جاهلانو دپاره د سزا لښته ده.

د حکمت د خاوند زړه د هغه ژبه هوښياروي (۲۳)

چې هرې خبرې ته يې په قناعت ورکولو کې گټه رسوي.

مهربانې خبرې د شاتو د مچيو د پک چک په شان دي (۲۴)

چې د روح دپاره خواږه او د بدن دپاره شفا ده.

۲۵ د يو انسان په نظر يوه لار سمه بڼكاري

خو په اخر كې هغه په مرگ پاى ته رسېږي.

۲۶ د يو مزدور لوږه هغه سخت كار ته مجبوروي

او وږې گڼېده سړى نور ډېر كار ته هڅوي.

۲۷ بېكاره انسان بدې نقشې جوړوي

او خبرې يې د اور په شان سوځول كوي.

۲۸ بې لارې سړى شخړو ته لمن وهي

او غيبت كوونكى نژدې دوستان جدا كوي.

۲۹ ظالم خپل ملگرى بې لارې كوي

او بدې لارې ته يې هڅوي.

۳۰ څوك چې سترگې او وروځې وهي بدې نقشې جوړوي

او د شونډو په چيچلو نورو ته تاوان رسوي.

په صداقت سره د مشرې تاج گټل

سپين وينسته د عزت تاج دی (۳۱)

چې د صداقت له لارې تر لاسه کيږي.

خوک چې زر نه په قهريري له يو قوي جنگيالي نه بڼه دی (۳۲)

د خپلې غوسې سروونکي د يو ښار له فتح کوونکي نه بهتر

دی.

انسان خو پچه ميدان ته اچوي (۳۳)

خو وروستی پرېکړه د څښتن په لاس کې ده.

۱۷ (۱) په سکون سره د سپورې ډوډۍ خوړل بڼه دي

د هغه کور نه چې په کې کبابونه د جنگونو سره وي.

هونبنيار نوکر به د پلار په شرمېدلي زوی باندې حکم وکړي (۲)

او د کورنۍ د نورو غړو په شان به په ميراث کې برخه واخلي.

سره او سپين زر په اور ازمايل کيږي (۳)

خو د انسان د زړه امتحان څښتن اخلي.

بدکاره انسان د شرارت خبرو ته غوږ نيسي (۴)

او دروغجن انسان د تباهي خبرې اوري.

٥ خوک چې په خوارانو ملنډې وهي

نو د هغوی د خالق سپکاوی کوي

او خوک چې د بل په مصیبت خوشحالیږي

نو بې سزا به پاتې نه شي.

٦ لمسیان د خپلو مشرانو د سر تاج وي

او ماشومان په خپل مور او پلار فخر کوي.

د کم عقلا نو په هکله

٧ که د بې عقله سړي دپاره لویې خبرې بڼه کار نه وي

نو د یو مشر سړي دپاره به دروغجنه ژبه خومره نامناسبه وي.

٨ رشوت د ورکوونکي په نظر د جادو په څېر دی

هغه چې هر کار کوي نو بريالی کیږي.

٩ د مینې غوښتونکی د نورو په گناه پرده اچوي

او د یوې خبرې تکراروونکی نژدې دوستان بېلوي.

١٠ په عقلمن انسان يوځل سزا ډېر تاثير كوي

خو كم عقل كه سل لښتې ووهل شي بياهم اصلاح به نه شي.

١١ بدكاره انسان يوازې د سرکښۍ په لټه کې وي

خو سخته سزا به ورته ورکړل شي.

١٢ د يوې ايرې سره چې بچي يې چا پټ کړي وي

مخامخ کېدل ښه دي

نه د يو کم عقل سره

چې په خپل جهالت ټينگ ولاړ وي.

١٣ که څوک د نېکۍ په بدل کې بدې کوي

نو له کور نه به يې هېڅکله بدې لېرې نه شي.

١٤ د دعوي شروع د اوبو د بند د سوري په شان ده

نو د شخړو د شروع نه مخکې بحث بند کړه.

١٥ مجرم پرېښودل او د بې گناه محکومول

د دواړو نه څښتن کرکه کوي.

١٦) کم عقل انسان حکمت په پیسو نه شي اخیستلی

ځکه چې هغه د پوهې د تر لاسه کولو دپاره هېڅ نیت نه لري.

١٧) یو ملگری هر وخت مینه کوي

او ورور د سختې ورځې دپاره پیدا شوی دی.

١٨) بې عقله سړی د بل چا په قرض کې لاس ورکوي

او ناپوهه انسان د بل چا ضمانت په غاړه اخلي.

١٩) جگریه خوښوونکی گناه خوښوي

او په لوړو دېوالونو تکیه کوونکی ځان تباه کوي.

٢٠) دروغجن انسان خیر او برکت نه مومي

او د کبرې ژبې خاوند په بدی او بلا اخته کیږي.

٢١) څوک چې کم عقل زوی زېږوي خپل غم زیاتوي

او د بې عقله زوی پلار خوشحاله نه وي.

٢٢) خوشحاله زړه شفا ورکوونکې دوا ده

خو خفه روح د انسان هډوکي وچوي.

٢٣ بدکاره انسان په پټه رشوت اخلي

او انصاف تر پښو لاندې کوي.

٢٤ د عقل خاوند حکمت ته تل سترگې په لار وي

خو د کم عقل نظر د ځمکې هرې خواته وي.

٢٥ کم عقل زوی د پلار غم زیاتوي

او د مور دپاره دردونه پیدا کوي.

٢٦ که یو بې گناه انسان ته سزا ورکول بڼه کار نه وي

نو رښتیني عزتمن خلک په لښته وهل هم مناسب نه دي.

٢٧ د علم خاوند خپله ژبه په خپل واک کې ساتي

او پوه سپری د آرام روح خاوند وي.

٢٨ که حتی جاهل هم چوپ پاتې شي نو د حکمت خاوند

شمېرل کیږي

او هغه جاهل چې خوله پټه ساتي نو د عقل خاوند گڼل کیږي.

د حکمت د خاوند او د کم عقل خبرې

۱۸ (۱) ځان غوښتونکی انسان د خلکو نه ځان لېرې ساتي

او تل د حکمت مخالفت کوي.

(۲) کم عقل سړی د پوهې سره مینه نه لري

او یوازې د خپل نظر په څرگندولو خوشحالیږي.

(۳) کله چې شرارت راشي نو رسوایي هم راځي

او شرم او سپکاوی هم ورسره ملګري وي.

(۴) د انسان د خولې خبرې د ژورې شاه اوبه دي

د حکمت چینه د تنګې درې روان خوړ دی.

(۵) دا ښه کار نه دی چې د مجرم طرفداري دې وشي

او یا د بې گناه حق تر پښو لاندې شي.

(۶) د کم عقل خبرې جنجالونه جوړوي

او خوله یې وهلو ته بلنه ورکوي.

(۷) د کم عقل انسان خپله ژبه بلا ده

او شونډې یې د ځان دپاره دام دي.

۸ د غيبت کوونکي خبرې د خونډور خوراک په شان دي

چې د انسان له ستوني تېرېږي او د گېډې تل ته بنکته کېږي.

۹ څوک چې په خپل کار کې لټي کوي

نو د وړانکارو سره ورورولي کوي.

۱۰ د څښتن نوم ټينگ او قوي مورچل دی

چې نېک انسان هلته پناه اخلي او په امن کې وي.

۱۱ د شتمن مال دولت د هغه دپاره ټينگه کلا ده

او فکر کوي چې د هغه دپاره يو لوړ دېوال دی.

۱۲ کبر د تباهي سبب کېږي

او عاجزي د سرلوړۍ.

۱۳ څوک چې د خبرو د اورېدو نه مخکې ځواب ورکوي

نو دا د هغه دپاره جهالت او رسوايي راولي.

۱۴ د انسان روح ناروغي زغملی شي

خو خفه روح هېڅوک زغملی نه شي.

عقلمن انسان تل د علم حاصلولو په لټون کې وي (۱۵)

او د هونبیار انسان غوړونه تل د علم زده کړې ته تیار وي.

تحفه ورکول د انسان دپاره لار خلاصوي (۱۶)

او د لویو خلکو سره پېژندگلوي پیدا کوي.

خوک چې په محکمه کې لومړی خبرې کوي بې گناه (۱۷)

بنکاري

ترخو بل خوک د هغه خپږنه ونه کړي.

د پچې په اچولو جگړې ختمیږي (۱۸)

او د مخالفینو ترمنځ پرېکړې کیږي.

د مرور وروړور پخلا کول د قوي بناړ د فتح کولو نه سخت (۱۹)

دي

او شخړې کول د کلا دروازو ته د اړمونو ایښودلو په څېر دي.

هونبیارې خبرې د بڼې ډوډۍ په شان انسان مروي (۲۰)

او سمې خبرې د خلکو د رضایت سبب گرځي.

په مرگ او ژوند کې د ژبې اختیار شته (۲۱)

څوک چې ورسره مينه لري، د خپلو خبرو مېوه به وځوري.

شتمني او حکمت

۲۲) چا ته چې بڼه پيدا شي د نعمت خاوند شي

او د څښتن رضا او خوشحالي حاصله کړي.

۲۳) مسکين په عاجزی زاري کوي

خو شتمن سخت ځواب ورکوي.

۲۴) تش په نامه دوستان يو بل ته کنده کيندي

خو رښتيني ملگري د خپل ورور نه هم نژدې وي.

۱۹) ۱) هغه غريب چې خپل ژوند په صداقت تېروي

له هغه چا نه بڼه دی چې کم عقل او دروغجن وي.

۲) له علم پرته د خپلو غوښتنو ښکاره کول بڼه کار نه دی

ځکه څوک چې بېره کوي خپله لار خطا کوي.

۳) انسان په خپل جهالت ځان تباه کوي

او بيا گناه او ملامتيا په څښتن اچوي.

شتمن سړی ډېر دوستان پیدا کوي (۴)

خو غریبي له انسان نه خپل ورور هم جدا کوي.

دروغجن شاهد به بې سزا پاتې نه شي (۵)

او څوک چې دروغ بادوي د سزا نه به خلاص نه شي.

ډېر خلک له مشرانو نه مرسته غواړي (۶)

او د تحفې ورکوونکي سره هر څوک دوستي کوي.

که د غریب سړي نه ټول خپلوان کرکه کوي (۷)

نو دوستان به څومره ترې ځان لېرې ساتي

او حتی د خبرو کولو کوښښ یې هم ځای ته نه رسېږي.

څوک چې پوهه حاصلوي نو د خپل ځان سره مینه کوي (۸)

بريالی دی هغه څوک چې پوهې ته په درنه سترگه گوري.

دروغجن شاهد به بې سزا پاتې نه شي (۹)

او څوک چې دروغ بادوي هغه به تباہ شي.

که د کم عقل سره د عیش او عشرت ژوند ښه نه ښکاري (۱۰)

نو په شهزادگانو به د غلام حکومت کول خومره نامناسبه وي.

۱۱) هونبیاړي انسان له غوسې نه لپړې ساتي

او څوک چې د بل په گناه پرده اچوي سرلوړې به شي.

۱۲) د پاچا قهر د غرمبېدونکي زمري په څېر دی

خو رحم یې د پرځې په شان په شنو وانبو ورپري.

۱۳) کم عقل زوی د خپل پلار دپاره لوی مصیبت دی

او د جگړه مارې بڼځې جنگ د تل څڅېدونکي چت په څېر

دی.

۱۴) کور او مال د مور او پلار نه په میراث پاتې کیږي

خو هونبیاړه بڼځه د څښتن له خوا بڼه تحفه ده.

۱۵) لټي په انسان دروند خوب راوړي

او ناراسته انسان وړی پاتې کیږي.

۱۶) څوک چې د څښتن په حکمونو عمل کوي نو خپل ځان

ساتي

څوک چې د هغه لارو ته په سپکه سترگه گوري نو مړ به شي.

١٧) څوک چې په غريب رحم کوي لکه څښتن ته چې پور

ورکوي

او څښتن به ورته د دې اجر ورکوي.

١٨) په پوره اميد خپل زوی ته نصيحت کوه

هسې نه چې په اخر کې يې ژوند تباہ شي.

١٩) پر پرده چې غوسه ناک انسان د خپل قهر نتيجه وگوري.

که يو ځل يې د سزا نه وژغورې نو بيا به يې تل ژغورې.

٢٠) لارښوونه قبوله کړه او نصيحت واوره

نو په اخر کې به د حکمت خاوند شي.

٢١) د انسان په زړه کې ډېرې نقشي وي

خو هغه څه کيږي چې د څښتن خوښه وي.

٢٢) مينه او وفا د انسان ښکلا ده

او يو غريب انسان د دروغجن نه غوره دی.

٢٣) له څښتن څخه وېره انسان ته ژوند وربخښي

او په مړه گېډه شپه تېروي

او د هرې بلا نه يې خوندي ساتي.

اصلاح او سزا

لټ انسان کاسې ته لاس غزولی شي (۲۴)

خو خپله مړی خولې ته وړلی نه شي.

ملنډې وهونکي ته په لښته سزا ورکړه (۲۵)

چې د ساده سړي د عبرت سبب شي

او که د عقل خاوند اصلاح کړې

هغه به نور هم علم حاصل کړي.

څوک چې په پلار لاس اوچتوي او مور له کوره شړي (۲۶)

نو داسې زوی شرم او رسوايي راوړي.

نو ای زما زویه! که ته نصیحت ته غوږ ونه نیسې (۲۷)

نو د علم د خبرو نه به بې لارې شي.

بدکاره شاهد په انصاف پورې خدا کوي (۲۸)

او بدکاران د شرارت نه خوند اخلي.

د ملنډو وهونکو دپاره سزا ده (۲۹)

او د کم عقلانو د ملا دپاره لښته ده.

۲۰ (۱) شراب خښل انسان مسخره کوي او نشه شور او

شخړې پيدا کوي

نو هرڅوک چې په دې اخته شي د حکمت خاوند به نه شي.

(۲) د پاچا غوسه د غرمبېدونکي زمري په څېر وېره پيدا کوي

څوک چې هغه راپاروي نو خپل ځان تباہ کوي.

(۳) د جنگ نه ځان ويستل انسان ته عزت ورکوي

خو هر جاهل سپری زر جگړې جوړوي.

(۴) لټ انسان د کښت په موسم کې قلبه نه کوي

او د لو په وخت کې چې هر شی لټوي هېڅ نه مومي.

(۵) د انسان د زړه خيالونه د ژورې څاه د اوبو په شان دي

خو د پوهې خاوند هغه ترې نه بهر راوباسي.

(۶) ډېر خلک د وفادارۍ دعوه کوي

خو هېڅوک يو وفادار انسان پيدا کولای نه شي.

٧ نېک انسان خپل ژوند په صداقت تېروي

او راتلونکی نسل به يې تل بختور وي.

٨ کله چې يو پاچا د قضاوت په تخت کښېني

نو څه چې يې په نظر بد وي د بوسو په څېر يې بادوي.

٩ څوک ويلی شي چې زما زړه پاک دی

او زه پاک او بې گناه يم؟

١٠ په ټگۍ سره اندازه کول او په غلطو کابو وزن کول

دواړه د څښتن د کرکې سبب گرځي.

١١ حتی يو ماشوم هم په خپل سلوک سره ځان داسې ښايي

چې گوندې کارونه يې پاک او رښتيني دي.

د خبرو او سوداگرۍ په هکله

١٢ غوږونه چې اوري او سترگې چې گوري

دواړه څښتن جوړ کړي دي.

١٣) که د خوب سره مینه کوي خوار به شي

نو تل وينس اوسه چې په گېډه مور شي.

١٤) اخیستونکی تل دا شکایت کوي چې «دا ښه نه دی! دا ښه

نه دی!»

خو کله يې چې واخلي نو بيا وايي: «ښه سودا مې وکړه!»

١٥) سره زر او قيمتي غمي ډېر زيات پيدا کيږي

خو هغه شونډې چې د علم خبرې کوي نه مندونکې گانه ده.

١٦) که څوک د يو پردي سړي ضمانت کوي

نو کالي دې ترې گرو واخلي

او بيا دې د پرديو په ضمانت کې

د ځان سره امانت وساتي.

١٧) حرامه ډوډۍ خوږه وي

خو وروسته يې خوله د خاورو ډکيږي.

١٨) خپلې نقشي تل په مشوره جوړوه

او له ښې مشورې پرته جنگ ته مه ځه.

غیبت کوونکی د نورو راز بنکاره کوي (۱۹)

نو له بېخايه خبرلوخ انسان نه ځان لېرې ساته.

صبر او بدل اخیستل

څوک چې په خپل مور او پلار لعنت وايي (۲۰)

نو د ژوند ډېوه به يې په توره تياره کې مړه شي.

کوم میراث چې زر تر لاسه کيږي (۲۱)

نو په اخر کې به د برکت وسیله نه وي.

داسې مه وایه چې زه به د دې بديو بدل اخلم. (۲۲)

څښتن ته صبر وکړه چې ستا بدل واخلي.

څښتن په غلطو کانو وزن کولو نه کرکه کوي (۲۳)

نو د تلې غلط استعمال بد کار دی.

د انسان د ژوند لاره څښتن ټاکلې ده (۲۴)

نو بیا څنگه څوک خپله لار پېژندلی شي؟

څوک چې په بېره نذر مني او بیا فکر کوي (۲۵)

نو خپل ځان په دام کې نښلوي.

هونبیار پاچا بدکاران د غنمو په شان غوږل کوي (۲۶)

او له بنو خلکو نه یې بېلوي لکه باد چې بوس بادوي.

د خښتن خراغ د انسان د روح لټون کوي (۲۷)

چې د هغه د زړه ټول رازونه ښکاره کوي.

میننه او وفا د یو پاچا کلکه ساتنه کوي (۲۸)

چې د مهربانۍ له امله به یې تخت تل ټینګ وي.

صداقت او عدالت

د ځوانانو عزت د هغوی قوت او قدرت دی (۲۹)

او سپین وینښته د مشرانو شان او شوکت دی.

د ادب لښته شرارت لېرې کوي (۳۰)

او د اصلاح زخمونه د انسان زړه دننه پاکوي.

۲۱ د پاچا زړه د اوبو د ویالې په څېر د خښتن په لاس (۱)

کې دی

کوم طرف ته چې يې خوښه وي هلته يې بيايي.

② د انسان په نظر خپلې ټولې لارې سمې ښکاري

خو څښتن د زړونو په رازونو قضاوت کوي.

③ څښتن د قربانۍ نه

عدالت او انصاف کول پور خوښوي.

④ د بدکارانو کبرجنې سترگې او مغروره زړونه

د خوارې ځمکې د حاصل په شان دي.

⑤ د خواریکښ انسان نقشي د آبادۍ سبب گرځي

خو پوره بې صبري انسان ته نېستي راوړي.

⑥ په دروغجنه ژبه شتمني گټل داسې دي

لکه د مرگ په اخرنۍ سلگۍ پسې گرځېدل.

⑦ د بدکارانو ظلم به هغوی د تباھۍ په لور راکاږي

ځکه چې هغوی له هر ښه کار نه انکار کوي.

⑧ د گناهکار انسان لار کره وږه وي

خو د پاک سړي کارونه رښتیني وي.

۹ د کوټې د سر د پاسه په یو کنج کې اوسېدل

د جگړه مارې ښځې سره په کور کې د اوسېدلو نه ښه دی.

۱۰ بدکاره انسان د بدې وړی وي

او په بل چا هېڅ رحم نه کوي.

۱۱ کله چې ملنډې وهونکي ته سزا ورکول کیږي

نو ساده سړی ترې حکمت حاصلوي

او کله چې هوښیار ته لارښوونه وشي

نو نور علم تر لاسه کوي.

۱۲ عادل خدای د بدکاره کورنی د نژدې څخه ویني

او په بدکارانو باندې بلا او تباهي راولي.

۱۳ څوک چې د غریبانو فریاد ته خپل غوږونه بند کړي

نو د هغه خپل فریاد به هېڅوک هم وانه وري.

۱۴ په پرده کې تحفه ورکول د غوسې اور سړوي

او په پټه رشوت ورکول سړی د سخت غضب نه ساتي.

۱۵ عادل په انصاف کولو خوشحالیږي

خو شر اچوونکي ترې وپریږي.

۱۶ خوک چې د هوبنیاری د لارې نه بې لارې شي

نو هغه به د مرو په ډله کې وشمېرل شي.

۱۷ خوک چې عیش او عشرت خوښوي نېستمن به شي

خوک چې شراب او کباب خوښوي نو شتمن به نه شي.

۱۸ د نېکانو په ځای به بدکاران قرباني شي

او خاینان به د صادقانو په ځای سزا ومومي.

۱۹ د یوې جگړه مارې ښځې سره په غوسه کې اوسېدلو نه

په دښته کې ځانته اوسېدل ښه دي.

۲۰ د هوبنیار انسان کور د عطرو او د قیمتي خزانو نه ډک وي

خو کم عقل چې څه گټي هغه خټي.

۲۱ خوک چې نېکي کوي او په مهرباني پسې ګرځي

نو اوږد ژوند، نېکمرغي او عزت به تر لاسه کړي.

يو هونبیار انسان د جنگياليو د بنار (۲۲)

په لويو دېوالونو ختلی شي

او هغه کلک دېوالونه يې راغورځولی شي

چې هغوی ورباندې ټينگ باور لري.

څوک چې خوله او ژبه په خپل واک کې ساتي (۲۳)

نو خپل ځان د سختی او تکلیف نه ساتي.

کبرجن او مغرور سړی به د ملنډې وهونکي په نوم مشهور (۲۴)

شي

چې چلند به يې تل د غرور او غوسې نه ډک وي.

د لټ انسان لوږه هغه د مرگ په لور بيایي (۲۵)

ځکه چې د کار کولو نه انکار کوي.

د هغه ټوله ورځ ډېرو شيانو ته سخت زړه کيږي (۲۶)

خو نېک سړی سخاوت کوي او د سختی نه ځان ساتي.

که خښتن ته د بدکارانو قرباني د کرکې وړ وي (۲۷)

نو په بدنيتی سره قرباني ورکول به خومره نامناسبه وي.

دروغجن شاهد به تباه شي (۲۸)

خو شوک چې نورو ته غوږ نيسي خبرې به يې تليپاتي وي.

د بدکاره سړي په مخ کې سپين سترگي بنکاري (۲۹)

خو رښتيني انسان په خپله لار ډاډمن قدمونه پورته کوي.

هېڅ داسې حکمت، پوهه او انساني فکر نشته (۳۰)

چې د څښتن په خلاف برياليتوب ته ورسېږي.

اس د جنگ د ورځې دپاره تيارېږي (۳۱)

خو برياليتوب د څښتن په لاس کې دی.

شتمني او اخلاق

۲۲ (۱) نېک نامي د ډېرې شتمنی نه غوره ده

او عزت د سرو او سپينو زرو نه بهتر دی.

شتمن او غريب په يو صفت کې شريک دي (۲)

ځکه چې څښتن د دواړو خالق دی.

٣ ځيرک انسان بدي او بلا ويني او خپل ځان ترې ساتي

خو ساده سپرى د هغې په لور روان وي او سزا به يې ويني.

٤ عاجزي د څښتن له وپرې پيدا کيږي

چې انسان ته شتمني، عزت او نېکمرغه ژوند ورکوي.

٥ د دروغجن انسان لار له اغزو او دامونو نه ډکه وي

خو په چا چې خپل ځان گران وي نو ځان ترې لېرې ساتي.

٦ ماشوم په سمه لار روان کړه.

که سپين ږيرى هم شي نو مخ به ترې وانه ږوي.

٧ شتمن په مسکينانو باندې حکومت کوي

او پور اخیستونکى د پور ورکونکي غلام دى.

٨ څوک چې د بې انصافۍ تخم کړي نو مصيبت به رېږي

او د کبر کاسه به يې نسکوره شي.

٩ بختور دى هغه څوک چې سخاوت کوي

ځکه د خپلو خوږو يوه برخه خوارانو ته ورکوي.

۱۰ ملنډې وهونکې وشړه نو شخړې به ورسره ختم شي

بحثونه او پېغورونه به ورسره هم بند شي.

۱۱ څوک چې د پاک زړه خاوند وي او خوږې خبرې کوي

نو پاچا به هم د هغه ملگری شي.

۱۲ څښتن په علم او پوهه خپل نظر ساتي

خو د خاينانو نقشي له منځه وړي.

۱۳ لټ سپری له کور څخه نه وځي او وايي: «بهر زمري دی!

که کوڅې ته ووځم نو مې به مې کړي!»

۱۴ د زناکارې ښځې خوله د ژورې کندې په څېر ده

چا ته چې څښتن په غوسه وي نو په کې غورځيږي.

۱۵ جهالت د ماشوم په زړه کې نغښتی وي

خو د ادب لښته به يې ترې لېرې وباسي.

۱۶ څوک چې په غريب ظلم وکړي او خپله شتمني ډېره کړي

او شتمن ته تحفي ورکوي، نو اخر به نېستمن شي.

د حکمت د خاوندانو دېرش نصیحتونه

د حکمت د خاوندانو خبرو ته غوږ نیسه او ورته پام کوه (۱۷)

او زما تعلیم د زړه له کومې قبول کړه

نو که دا خبرې د زړه په تل کې وساتې او تل ستا په شونډو (۱۸)

وي

نو خوشحالي به دې په برخه شي.

نو زه همدا نن تاته تعلیم درکوم (۱۹)

د دې دپاره چې په څښتن باندې پوره باور ولرې.

ما ستا دپاره دېرش نصیحتونه لیکلي دي (۲۰)

چې د علم او نصیحت نه ډک دي

ترڅو تا پوه کړم چې رښتیا او د باور وړ خبرې زده کړې (۲۱)

او هغه چا ته رښتینی ځواب ورکړې چې ته یې رالېږلی یې.

د شتمنی په هکله نصیحتونه

د غریب د غریبی نه په غلا غلطه گټه مه اخله (۲۲)

او په محکمه کې د مسکینانو حق تر پښو مه لاندې کوه

۲۳ حُكّه خښتن به د دوی د حق ساتنه وکړي

او هغوی به تباہ کړي چې د دوی نه یې غلا کړې ده.

۲۴ د غوسه ناک انسان سره ناسته ولاړه مه کوه

او د هغه چا سره ملګرتیا مه کوه چې زر په قهریږي

۲۵ هسې نه چې د هغه عادتونه زده کړې

او خپل ځان په دام کې ونښلوي.

۲۶ د بل چا په قرض کې لاس مه ورکوه

او مه د چا د پور ضمانت په خپله غاړه اخله.

۲۷ که ته چیرته دا قرض ورنه کړې

نو د خوب کټ او بستره به درنه یوسي.

۲۸ د ځمکې د حد پخوانی تیره مه بېځایه کوه

کوم چې پلار او نیکه دې پخوا ایښودلې ده.

۲۹ څوک چې په خپل کار کې مهارت ولري

د پاچاهانو په حضور کې به خدمت کوي

او د عامو خلکو خدمت به نه کوي.

۲۳ (۱) کله چې ته د اختیار د خاوند سره ډوډی خوړلو ته

کښېني

نو ښه فکر وکړه چې ستا په مخکې څه دي.

(۲) که ته ډېر خپټور انسان هم يې

نو په خپله مری دې چاره کېږده

(۳) او د خوندورو خوړو نه يې د يوې مری تمه هم مه لره

ځکه چې دا خوراک ستا د چل او تېرايستلو دپاره دی.

(۴) د شتمنی د لاسته راوړلو دپاره ځان مه ستومانه کوه

هوښيار اوسه او د داسې کار نه ځان وساته

(۵) ځکه ټوله شتمني به دې

ناڅاپه د باز په شان وزرې پرانيزي

او د سترگو په رپ کې به اسمان ته والوزي او ختمه به شي.

(۶) د شوم سړي ډوډی مه خوره

او د خوندورو خوړو نه يې د يوې مړۍ تمه هم مه لره

٧ ځکه هرڅه چې ته خوړې هغه يې حسابوي

او درته وايي چې راځه، ما سره وخوره او وڅښه!

خو هغه د زړه له کومي دا خبره نه کوي.

٨ کومه مړۍ چې دې خوړلې ده هغه به بېرته وگرځوي

او ټولې خوږې خبرې به دې له منځه لاړې شي.

٩ کم عقل سړي ته هېڅکله نصيحت مه کوه

ځکه هغه ستا د هوبنيارۍ کلام ته په سپکه سترگه گوري.

١٠ د ځمکې د حد پخوانۍ تېره مه بېځايه کوه

او د يتيمانو ځمکه په ظلم مه نيسه

١١ ځکه چې د دوی ساتونکی زورور دی

او هغه به د دوی حق ستا نه واخلي.

د پلار نصيحتونه

١٢ د زړه له کومي نصيحت قبول کړه

او د علم او پوهې خبرو ته غوږ ونیسه.

د خپل زوی په اصلاح کې لټي مه کوه. (۱۳)

که ته یې په لښته ووهې نو مې به نه شي.

نو هغه ته په لښته سزا ورکړه (۱۴)

چې روح یې د قبر نه وژغورل شي.

نو ای زما زویه! که ته د حکمت خاوند شي (۱۵)

نو زړه به مې ډېر خوشحاله شي

او کله چې ته رښتینې خبرې کوي (۱۶)

نو زړه مې د خوشحالی نه ټوپونه وهي.

خپل زړه مه پرېږده چې له گناهکارانو سره بخيلي وکړي (۱۷)

بلکې هر وخت د خښتن نه په وېره کې اوسه

نو باور ولره چې په راتلونکې کې ستا دپاره پوره امید دی (۱۸)

او هېڅکله به ستا هیلې له منځه لاړې نه شي.

نو ای زما زویه! ماته غوږ ونیسه او هوښیار اوسه (۱۹)

او خپل زړه دې په سمه لار باندې ټينگ وساته.

۲۰ د شرايبانو سره ناسته ولاړه مه کوه

او د خپتورو خلکو سره چې ډېره غوښنه خوښوي مه گرځه

۲۱ ځکه چې شرايبان او خپتور خلک به خوار شي

او ډېر خوب به هغوی ته زاړه کالي واغوندي.

۲۲ د خپل پلار خبرو ته دې غوږ ونيسه چې تاته يې ژوند

درکړی دی

او د خپلې بوډۍ مور سپينو وينتو ته په سپکه سترگه مه

گوره.

۲۳ حقيقت حاصل کړه او هغه په بيه واخله

او د پيسو په خاطر حکمت، نصيحت او عقل مه خرڅوه.

۲۴ د نېک سړي پلار ډېر خوشحاله وي

او هوښيار زوی د خپل پلار دپاره د خوښۍ سبب وي.

۲۵ پرېرډه چې ستا مور او پلار په تا خوښ اوسي

او مور دې چې ته يې زېږولی يې خوشحالي وکړي.

نو ای زما زویه! خپل زړه دې ماته راکړه (۲۶)

او په ډېره خوشحالی زما په لارو قدم کېږده

ځکه زناکاره بڼځه ستا دپاره ژوره کنده ده (۲۷)

او هغه د یوې تنګې شاه په خپر ده.

هغه د یو داړه مار په شان په کمین کې ناسته وي (۲۸)

او د خلکو ترمنځ خیانت زیاتوي.

څوک دی چې افسوس کوي (۲۹)

او څوک دی چې غمجن دی؟

څوک دی چې شخړې جوړوي

او څوک دی چې شکایت کوي؟

څوک دی چې ناحقه زخمونه لري

او څوک دی چې سترګې یې سرې دي؟

دا هغه څوک دي چې تل شراب خوري (۳۰)

او هر ډول شراب خښي او تل ورپسې ګرځي.

د شرابو سور رنگ ته په شوق مه گوره (۳۱)

چې په پياله کې خلیږي

او په اسانۍ له ستوني نه تېرېږي

خو په اخر کې د مار په شان چيچل کوي (۳۲)

او د منگري په خبر د زهرو ډک وي.

ستا سترگې به هر ډول حيرانوونکي شيان ويني (۳۳)

او په زړه کې به دې گډې وډې خبرې گرځي.

د هغه چا په شان به شې چې د درياب د پاسه خوب کوي (۳۴)

او د خپو په سر پروت تالی وهي.

ته به ووايي: «هغوی زه ووهم خو زه دردمند نه شوم. (۳۵)

زه يې وټکولم خو پوه پرې نه شوم.

کله به راوينن شم چې د شرابو يوه بله پياله وڅښم؟»

۲۴ (۱) د بدکارانو سره بخيلي مه کوه

او له هغوی سره د ملگرتيا تمه مه لره

٢ ځکه چې زړونه يې تل د تباهي نقشي جوړوي

او شوندي يې د شرارت خبرې کوي.

د مصيبت او قوت په هکله نصيحتونه

٣ يو کور د حکمت په بنياد ودانيري

او د پوهې په وسيله هغه ټينگ ودريري

٤ او کوتي يې د علم په وسيله

د بنکلو او قيمتي خزانو نه ډکيري.

٥ د حکمت د خاوند قدرت ډيري

او د عالم قوت نور هم زياتيري.

٦ له بنو مشورو پرته جنگ ته مه ځه

ډير مشوره ورکونکي د برياليتوب سبب گرځي.

٧ جاهل انسان د حکمت لوړ مقام ته نه شي رسېدلی

او په جرگه کې خپله خوله نه شي خلاصولی.

٨ څوک چې بدې نقشي جوړوي

نو د فرېبکار په نوم به مشهور شي.

٩ د جاهلانو نقشي د گناه نه ډکې وي

او د ملنډو وهونکو نه خلک کرکه کوي.

١٠ که د سختی په وخت کې خپل همت له لاسه ورکړې

نو ته بيا ډېر کمزوری انسان يې.

١١ د هغه چا په خلاصون کې سستي مه کوه

چې د مرگ په لور رانېکل کېږي

او هغوی وژغوره

چې حالېدو ته وړل کېږي.

١٢ که ته وايې چې مونږ له دې نه خبر نه وو

نو د زړونو د رازونو قضاوت کوونکی دې ته پام نه کوي؟

هغه چې ستا د ژوند حفاظت کوي، په دې به پوه نه شي؟

هغه به د هرچا د عمل سره سم بدل ورنه کړي؟

د بدکارانو په هکله نصيحتونه

۱۳) ای زما زویه! نو شات خوره، حُکه چې دا بنه شی دی

او د مچيو د چک سوچه شات به ستا خوله خوږه کړي.

۱۴) نو همدا شان حکمت هم ستا د روح دپاره خوږ دی.

که ته یې حاصل کړې نو په راتلونکې کې به ستا دپاره پوره امید

وي

او هېڅکله به ستا هیلې پای ته ونه رسیږي.

۱۵) د بدکارانو په شان مه اوسه

چې د نېکانو د کور په خلاف په کمین کې ناست وي

ترڅو د هغوی د اوسېدلو کور لوټ او تالا کړي.

۱۶) که نېک انسان حتی اووه وارې ولویږي خو بیا هم پاڅیږي

خو بدکاران په بدې او بلا اخته کیږي.

۱۷) کله چې ستا دښمن له پښو راوولیږي خوند ترې مه اخله

او که راغورځیږي نو خپل زړه دې مه خوشحاله

۱۸) که څښتن ستا دا خوشحالي وويني ستا نه به ناراضه شي

او د هغه نه به خپل غضب لېږي کړي.

د بدکارانو په خاطر اندېښنه مه کوه (۱۹)

او د شر اچوونکو سره بخيلي مه کوه

حکمه چې د بدکاره انسان دپاره د راتلونکي امید نشته (۲۰)

او د هغوی د ژوند ډېوه مخ په مړه کېدو ده.

نو ای زما زویه! د خښتن او له پاچا څخه وېره لره (۲۱)

او د هغو خلکو ملگرتیا مه کوه چې له اطاعت کولو نه اوښتي

دي

حکمه چې مصیبت به په دوی ناخاپه نازل شي (۲۲)

او څوک پوهیږي چې هغوی به په دوی کوم ډول بلا نازله

کړي؟

د حکمت د خاوندانو نورې خبرې

د حکمت خاوندانو دا خبرې هم کړې دي. (۲۳)

د قضاوت په وخت کې د چا طرفداري ښه کار نه دی.

هر څوک چې مجرم ته وایي چې ته بې گناه یې (۲۴)

نو قومونه به پرې لعنت ووايي او ولسونه به ترې کرکه وکړي

خو څوک چې مجرم ملامتوي (۲۵)

نو بری او برکت به یې په برخه شي.

څوک چې ښکاره او روښانه ځواب ورکوي (۲۶)

لکه رښتینی ملگری چې څوک په مخ ښکلوي.

لومړی خپل کاروبار قوي کړه (۲۷)

او ځمکه دې وکړه

او بیا خپل کور ودان کړه.

له ثبوت پرته د بل چا په خلاف شاهدي مه ورکوه (۲۸)

او هېڅکله د هغه په هکله د دروغو هڅه مه کوه

او داسې مه وایه: «زما سره یې څه کړي دي (۲۹)

زه به همداسې ورسره وکړم او خپل بدل به ترې واخلم.»

زه د یو لټ سړي په پټي تېر شوم (۳۰)

او د یو ناپوهه سړي د انگورو باغ مې ولید

چې په هرځای کې یې اغزي راختلي وو (۳۱)

او ځمکه يې په هر ډول وانبو پوښل شوې وه

او د تېرو دېوالونه يې راغورځېدلي وو.

کله چې ما دا هرڅه وکتل نو په فکر کې ډوب شوم (۲۲)

او څه چې ما وليدل د هغې نه مې داسې عبرت واخيست:

که لت سپری وايي: «نور به هم ويده شم (۲۳)

او لاس به د سر لاندې کېږدم چې ارام وکړم»

نو غريبي به د داړه مار په شان په هغه راشي (۲۴)

او نېستي به د وسله وال غل په څېر ورباندې يرغل وکړي.

د سليمان پورې تړلي نور متلونه

۲۵ (۱) دا هم د سليمان هغه متلونه دي چې د يهودا د پاچا

حزقيا کاتبانو راپول کړي دي.

د نېکانو او بدکارانو ترمنځ دعوه

(۲) دا د خداى لويي ده چې رازونه پټ ساتي

د يوې موضوع څېړل د پاچا لويي ښکاره کوي.

٣ لکه څنگه چې اسمان لوړ او ځمکه ژوره ده

همداسې د پاچاهانو د زړونو رازونه هم پټ دي.

٤ د سپینو زرو نه ناپاکي لېرې کړه

چې زرگر ترې بنایسته لوبنی جوړ کړي.

٥ د پاچا له حضور نه بدکاران لېرې کړه

چې تخت یې د عدالت په بنیاد ټینګ پاتې شي.

٦ د پاچا په حضور کې ځان لوړ مه ګڼه

او د لویو خلکو په ځای مه کښېنه

٧ نو دا به ښه وي چې هغه تاته ووايي:

«راشه او زما په خوا کې کښېنه»

له دې نه چې د مشرانو په مخکې دې سپک کړي

او په لاندې ځای کې دې کښېنوي.

څه چې تا په خپلو سترگو لیدلي دي

٨ نو په محکمه کې په ویلو بیرته مه کوه

هسې نه چې تا ملامته او بيا دې رسوا کړي.

که داسې وشي نو په اخر کې به ته څه کوي؟

٩ په يوه دعوه کې د هرچا سره مخامخ بحث کوه

او د بل چا راز ورته مه ښکاره کوه

١٠ هسې نه چې څوک يې واورې او تا وشرموي

او بدنامي به دې هېڅکله ختمه نه شي.

١١ په ځای خبره داسې ده

لکه د سپينو زرو په گانه کې چې د سرو زرو مری وي.

١٢ د حکمت د خاوند نصيحت، اورېدونکي ته داسې دی

لکه په غوږ کې د خالصو سرو زرو غوږوالی او يا گانه وي.

١٣ صادق استازی د خپل لېرونکي دپاره داسې دی

لکه د لو په وخت کې چې د غرونو د واورې يخوالی وي

چې د خپل بادار روح تازه کوي.

١٤ څوک چې د تحفې ورکولو لاپې وهي او نه يې ورکوي

لكه د هغې ورپېڅې او باد په شان دى چې باران نه وروي.

۱۵) د صبر په وسيله يو حكمران هم رضا كيږي

او نرمه ژبه هډوكي ټوټې ټوټې كوي.

۱۶) كه شات پيدا كړې نو د اړتيا نه ډېر مه خوره

هسې نه چې زيات وخورې او زړه دې بد شي.

۱۷) د خپل گاونډي كور ته ډېر مه ورځه

هسې نه چې زړه يې بد شي او ستا نه كركه وكړي.

۱۸) څوك چې د بل په خلاف د دروغو تور لگوي

لكه د لور يا تورې او يا تېره غشي په څېر زيان رسوي.

۱۹) د سختۍ په وخت كې په بې اعتباره سړي باور كول داسې

دي

لكه په خوځېدلي غاښ خوړل او يا په گوډه پښه گرځېدل.

۲۰) د مات زړه خاوند ته د خوشحالي سندرې ويل داسې دي

لكه د يخنۍ په ورځ د چا نه څادر اخيستل

او يا يې په زخمونو باندې مالگه شيندل.

٢١) که ستا دښمن وږی وي نو هغه ته خواږه ورکړه چې ويې

خوري

او که چېرې تږی وي نو هغه ته اوبه ورکړه چې ويې خښي

٢٢) په دې کار به ته د هغه په سر باندي اور بل کړې

او خښتن به تاته اجر درکړي.

٢٣) لکه څنگه چې د شمال باد باران راولي

همداسې غيبت د سړي په مخ کې غوسه پيدا کوي.

٢٤) د کوټې د سر د پاسه په يو کنج کې اوسېدل

د جگړه مارې ښځې سره په کور کې د اوسېدلو نه ښه دی.

٢٥) د لږې ځای نه د خوشحالی زېري اورېدل داسې دي

لکه تږي سړي ته يڅې اوبه ورکول.

٢٦) د يو نېک انسان بدکارانو ته تسليمېدل

لکه د خټو نه ډکه چينه او د شاه چټلېدل.

٢٧) لکه څنگه چې د ډېرو شاتو خوړل ښه کار نه دی

همداسې د ځان دپاره عزت او درناوی غوښتل ښه کار نه دی.

٢٨ څوک چې د خپل نفس مخنيوی نه شي کولای داسې دی

لکه یو ښار چې د ډېوالونه یې سوري او وران شوي وي.

٢٦ لکه څنگه چې په اوږي کې واوړه

او د لو په وخت کې باران مناسب نه دی

همداسې کم عقل انسان ته

درناوی کول هم مناسب نه دی.

٢ لکه څنگه چې چنچنه خوا دې خوا الوزي

او یا توتکی گړخي راگړخي او نه کښېني

همداسې بېخايه سپکې سپورې

په چا پورې نه نښلي.

٣ لکه څنگه چې د اس دپاره قمچينه او د خره دپاره قیضه ده

همداسې د کم عقلا نو د ملا دپاره لښته ده.

٤ کم عقل ته د هغه د جهالت سره سم ځواب مه ورکوه

هسې نه چې ته په خپله هم د هغه په شان شې.

٥) کم عقل ته د هغه د جهالت سره سم ځواب ورکوه

هسې نه چې هغه ځان د حکمت خاوند وگڼي.

٦) د کم عقل په لاس پیغام لېږل داسې دي

لکه خپلې پښې غوڅول او د ظلم زهر څښل.

٧) د کم عقل د خولې متل داسې دی

لکه د ګوډ سړي پښه چې بېځایه زنگیږي.

٨) کم عقل ته درناوی کول داسې دي

لکه څوک چې په مچنو غزه کې تیره د سر نه تاوه کړي.

٩) د کم عقل د خولې متل داسې دی

لکه د نشه انسان په لاس کې چې د اغزیو لښته وي.

١٠) هغه څوک چې کم عقل او لاروی سړی مزدور نیسي

د هغه غشي ویشتونکي په څپر دی چې هر څوک ټپي کوي.

١١) لکه څنگه چې سپی خپلې کانګې بېرته خټي

همداسې کم عقل خپل جهالت بيا تکراروي.

۱۲) څوک چې خپل ځان د حکمت خاوند گڼي

نو هغه د يو کم عقل نه هم بدتر دی.

۱۳) لټ سپری له کور څخه نه وځي او وايي: «په کوڅه کې

زمری دی!

او په چوکونو کې غرمبېدونکي زمري گرځي راگرځي!»

۱۴) لکه څنگه چې دروازه په خپلو قبضو باندې تاوېږي

راتاوېږي

همداسې لټ سپری په خپل کټ کې اوږي رالوږي.

۱۵) لټ انسان کاسې ته لاس غزولی شي

خو د لټې نه يې بېرته خولې ته وړلی نه شي.

۱۶) لټ انسان خپل ځان د حکمت خاوند گڼي

د اووه هونبیارانو نه چې په حکمت ځواب ورکوي.

۱۷) څوک چې په غوسه د بل په شخړه کې لاس وهنه کوي

لکه څوک چې کوڅه ډب سپی له غوږونو نه راوښيي.

١٨ لکه څنگه چې يو لپونی د اور سکروټې

او وژونکي غشي وروي

١٩ د هغه چا په شان دی څوک چې بل غولوي

او بيا وايي چې ما ټوکې کولې.

٢٠ له لرگيو او پوکي پرته اور مړ کيږي

او د غيبت پرته جنگ ختميږي.

٢١ لکه څنگه چې لرگي اور اخلي او سکاره په سکروټو

بدليږي

همداسې د جنگ اور له جگړه مار سږي نه پورته کيږي.

٢٢ د غيبت کوونکي خبرې د خوندور خوراک په شان دي

چې د انسان له ستوني تېريږي او د گېډې تل ته بنکته کيږي.

٢٣ خوږې خبرې د زړه شرارت پټوي

لکه په خاورين لوبني چې رنگ پورې شي.

٢٤ کينه ناک انسان په خوږو خبرو خپله کرکه پټوي

خو د زړه په تل کې يې ټکي ساتلې وي.

٢٥ ګله چې هغه خوږې خبرې کوي نو باور پرې مه کوه

ځکه زړه يې د اووه بديو نه ډک دی چې د کرکې وړ دي.

٢٦ که د هغه کرکه په دروغو د پردې لاندې پټه وي

خو شرارت به يې ټولو خلکو ته بياهم ښکاره شي.

٢٧ څوک چې بل ته کنده کيندي

نو په خپله به په کې راوغورځيږي

او څوک چې د بل په طرف تيره ورغروي

نو په خپله به پرې راوغرځيږي.

٢٨ دروغجنه ژبه او کرکه د سړي زړه ټوټې ټوټې کوي

او د غوره مالي خبرې تباهي راولي.

دوستان او دښمنان

٢٧ ١ د سبا ورځې د برياليتوب په هکله لايې مه وهه

ځکه ته نه پوهېږې چې سبا به څه کيږي.

٢ دا به ښه وي چې نور خلک ستا ستاينه وکړي

هسې نه چې ته په خپله د ځان ستاینه وکړې.

کاني درانه او شگې درنې دي (۳)

خو جاهل چې کومه غوسه راپاروي د دې نه هم درنه ده.

غوسه ظالمه او غضب د سپلاب په څېر دی (۴)

خو د کینې او غیرت په مخکې هېڅوک نه شي ټینګېدلی.

له پتې مینې نه (۵)

بنکاره رتڼه ښه ده.

د دوست له لاسه زخمونه د وفادارۍ ښه ده (۶)

خو د دښمن په پېرو ښکلولو باور نشته.

موږ انسان د شاتو نه هم کرکه کوي (۷)

خو د وږي دپاره ترخه خواړه هم خواړه وي.

څوک چې له خپل کور نه بل ځای ته مسافر شي (۸)

د هغې مرغۍ په شان ده چې له خپلې ځالې نه ورکه شوې

وي.

لکه څنگه چې عطر او خوشبویي د انسان زړه خوشحالوي (۹)

نو همداسې بڼې مشورې دوستان خوشحالوي.

د خپل ځان او خپل پلار دوستان مه پرېږده (۱۰)

او د مصيبت په وخت کې د خپل ورور کور ته هم مه ځه

ځکه ستا نژدې گاونډی د لېرې ورور نه بڼه دی.

نو ای زما زویه! حکمت پیدا کړه او زما زړه خوشحاله کړه (۱۱)

نو بیا زه هغه چا ته ځواب ورکولای شم چې زما سپکاوی

کوي.

ځیرک انسان چې بدې او بلا ویني نو خپل ځان ترې ساتي (۱۲)

خو ساده سپری چې د هغې په لور روان وي نو سزا به یې

ویني.

که څوک د یو پردې سپري ضمانت کوي (۱۳)

نو کالي دې ترې گرو واخلي

او بیا دې د بل چا د بڼڅې په ضمانت کې

د ځان سره امانت وساتي.

که څوک سهار وختي په لوړ اواز په خپل گاونډي سلام (۱۴)

اچوي

نو دا به د بنکنځلو په څپر وگڼل شي.

١٥ جگره ماره بنځه د هغه بام سره برابره ده

چې د باران په ورځ په پرله پسې توگه راخاڅي

١٦ نو د هغې منع کول داسې دي

لکه د باد بندول او يا تپل په موتي کې نيول.

١٧ لکه څنگه چې اوسپنه اوسپنه تېره کوي

همداسې يو انسان بل انسان اصلاح کوي.

١٨ لکه څنگه چې څوک د انځر د ونې پالنه کوي

نو د هغې مېوه هم خوري

همداسې که څوک د خپل بادار خيال ساتي

نو عزت حاصلوي.

١٩ لکه څنگه چې انسان خپل مخ په اوبو کې ويني

همداسې د زړه سترگې د انسان شخصيت هم ويني.

٢٠ لکه څنگه چې قبر او د تباهي کنده په مرگ نه مړيږي

همداسې د انسان سترگې هېڅکله هم نه مړیږي.

۲۱) لکه څنگه چې سره زر او سپین زر په اور ازمایل کیږي

همداسې د انسان شخصیت د هغه صفت کولو څخه معلومیږي.

۲۲) که جاهل انسان په اونگ کې د تخم په شان وټکوي

او د ډانگ په وسیله یې د غلو دانو په څېر میده میده کړي

خو جهالت به ترې بیا هم لږې نه شي.

د رمو او پادو ساتنه

۲۳) د خپلو رمو له حال نه ځان پوره خبروه

او په بڼه توگه د خپلو پادو باندې پام کوه

۲۴) ځکه مال او دولت د تل دپاره نه وي

او تاج او تخت نورو نسلونو ته نه پاتې کیږي.

۲۵) کله چې واینه ورپیل شي او نوي تنکي واینه راشنه شي

او د غرونو شنه بوټي راټول او ذخیره شي

۲۶) نو بیا به ستا پسونه د کالیو دپاره وړی درکړي

او د وزو په خرڅولو سره به ځمکه واخلي

او بيا به ستا سره د وزو دومره ډېرې شيدي وي (۲۷)

چې د کورنۍ ټول غړي به دې په گېډه ماړه شي

او د وينځو د ژوند دپاره به دې کافي وي.

شتمني او واک

۲۸ (۱) بدکاران تبستي که څوک ورپسې روان هم نه وي

خو نېکان د زمري په شان زړور وي.

(۲) په کوم وطن کې چې گډوډي وي نو واکداران يې ډېر وي

خو پوه او هونبیار مشران د دولت نظام ټينگ ساتي.

(۳) کوم غريب واکدار چې په خوارانو ظلم کوي

د هغه تېز باران په شان دی چې ټول فصل تباه کوي.

(۴) څوک چې له قانون نه سرغړونه کوي نو د بدکارانو ستاينه

کوي

خو څوک چې د قانون تابعداري کوي نو د بدکارانو مخالفت

کوي.

٥ بدکاران په انصاف او عدالت نه پوهیږي

خو شوک چې د خښتن لټون کوي هغوی په هرڅه ښه

پوهیږي.

٦ هغه غریب چې خپل ژوند په صداقت تېروي

له هغه شتمن نه ښه دی چې د منافقت په لار روان وي.

٧ هوښیار زوی په قانون باندې عمل کوي

خو د بد اخلاقانو ملگری خپل پلار سپکوي.

٨ شوک چې له غریبانو نه سود اخلي او خپله شتمني زیاتوي

نو اخر به د هغوی مال د هغه چا شي چې په مسکینانو رحم

کوي.

٩ شوک چې له قانون نه سرغړونه کوي

نو خښتن د هغه له دعا نه کرکه کوي.

١٠ شوک چې صادقان بې لارې کوي او هغوی ته کنده کیندي

نو په خپله به په کې راوغورځیږي

خو د پاک زړه خاوندان به ښه میراث تر لاسه کړي.

۱۱) شتمن سرې خپل ځان د حکمت خاوند گڼي

خو غريب عقلمن د هغه د زړه د تل نه خبر وي.

په څښتن باور او شتمني گټل

۱۲) کله چې نېکان بريالي کيږي نو ټول خلک خوشحاليږي

خو کله چې بدکاران واک ته رسېږي نو خلک ترې پټيږي.

۱۳) څوک چې خپله گناه پټوي او په هغې پرده اچوي

نو بريالی به نه شي

خو څوک چې په خپلو گناهونو اقرار کوي او لاس ترې اخلي

نو په هغه به رحم وشي.

۱۴) بختور دی هغه څوک چې هر وخت له څښتن څخه

وېرېږي

خو څوک چې خپل زړه سخت کړي په بلا اخته کيږي.

۱۵) بدکاره انسان چې په خوارانو حکومت کوي

د غرمبېدونکي زمري يا د ايرې په شان چې ناخاپه يرغل

کوي.

١٦ ناپوهه پاچا په خپلو خلکو ډېر ظلم کوي

څوک چې د ناروا گټې نه کرکه کوي تل خپل عمر اوږدوي.

١٧ که چا خپل لاسونه د بل په وینو سره کړي وي

نو د مرگ تر کندې پورې به سرگردانه وي

او هېڅوک دې د هغه سره مرسته نه کوي.

١٨ څوک چې خپل ژوند په صداقت تېروي هغه به وژغورل

شي

خو څوک چې منافقت کوي نو ناخاپه به راوغورځول شي.

١٩ څوک چې په خپله ځمکه کې کار کوي په گېډه به موږ شي

خو څوک چې د ورځې خوبونه کوي نو سخته غریبي به پرې

راشي.

٢٠ صادق انسان ته به ډېر زیات برکتونه ورکړل شي

خو څوک چې ډېر زر شتمن کېدل غواړي نو بې سزا به پاتې

نه شي.

٢١ دا ښه کار نه دی چې د چا طرفداري وشي

حتی یو سپری د یوې مړی ډوډی دپاره هم بې انصافي کوي.

شوم سړی هڅه کوي چې زر شتمن شي (۲۲)

خو په دې نه پوهیږي چې نېستي د هغه انتظار کوي.

څوک چې بل اصلاح کوي نو په اخر کې به عزتمن شي (۲۳)

له هغه چا نه چې ډېره غوره مالي کوي.

څوک چې د خپل مور او پلار مال په زور اخلي (۲۴)

او وایي چې دا کومه گناه نه ده

نو د وړانکارو سره ملگرتیا کوي.

د وږو سترگو خاوند جنگ جگړې جوړوي (۲۵)

خو څوک چې په څښتن باور کوي نو آباد به شي.

څوک چې په خپل ځان ډاډه وي هغه کم عقل دی (۲۶)

خو څوک چې د حکمت په لار روان وي خلاصون به ومومي.

څوک چې د مسکینانو سره مرسته کوي (۲۷)

نو له نېستي سره به مخ نه شي

خو څوک چې پرې سترگې پټوي

نو لعنتونه به ورباندې وورپري.

کله چې بدکاران واک ته رسېږي نو خلک ترې پټېږي (۲۸)

خو کله چې هغوی بربادېږي نو نېکان آبادېږي.

۲۹ (۱) څوک چې د ډېرې رټې نه وروسته بياهم سرغړونه

کوي

نو ناخاپه به ټوټې ټوټې شي او د جوړېدو به نه وي.

نېکي او بدې

کله چې نېکان آبادېږي نو ټول خلک خوشحاليږي (۲)

خو کله چې بدکاران واک ته رسېږي نو خلک خفه کېږي.

(۳) څوک چې له حکمت سره مينه لري

نو خپل پلار خوشحاليږي

خو څوک چې د بدلمنو بڼځو ملگرتيا کوي

نو خپل مال او دولت بربادوي.

(۴) په عدالت کولو پاچا د خپل دولت امنيت ټينگوي

خو شوک چې ډېر ماليات راټولوي وطن وړانوي.

٥ شوک چې بل چا ته غوړه مالي کوي

نو د هغه د پښو دپاره جال غوړوي.

٦ شر اچوونکی د خپلې گناه په دام کې نښلي

خو نېک انسان د خوشحالی سندرې وايي.

٧ نېک انسان د مسکینانو د حق پوره پام کوي

خو بدکاره انسان يې خیال نه ساتي.

٨ ملنډې وهورنکي د اور د لمبو په شان ښارونه راپاروي

خو د حکمت خاوندان د غوسې اور سړوي.

٩ که د حکمت خاوند يو جاهل محکمې ته بوځي

نو جاهل به په غوسه شي او ملنډې به وهي او روغه جوړه به

نه وي.

١٠ د وینو تېري انسانان د پاک زړه د خاوند نه کرکه کوي

او هڅه کوي چې صادقان ووژني.

١١ کم عقل انسان خپله غوسه زر ښکاره کوي

خو د حکمت خاوند د غوسې اور سروی.

۱۲) کوم واکدار چې د دروغو خبرو ته غوږ نیسي

نو ټول خدمتگاران به یې بدکاره شي.

۱۳) ظالم او مظلوم په یو صفت کې شریک دي

ځکه څښتن دواړو ته د ژوند روښانه سترگې ورکړې دي.

۱۴) هغه پاچا چې په وفاداری د مسکینانو سره انصاف کوي

نو د پاچاهۍ تخت به یې تل په ټینگ بنیاد ولاړ وي.

۱۵) د ادب لښته او سخته لارښوونه حکمت پیدا کوي

خو کوم اولاد چې ازاد گړځي نو خپلې مور ته شرم راوړي.

په څښتن باور او ادب زده کول

۱۶) کله چې بدکاران واک ته رسېږي نو گناهونه زیاتېږي

خو نېکان به یې وگوري چې هغوی بربادېږي.

۱۷) خپل زوی اصلاح کړه نو تاته به سکون درکړي

او د زړه ارمانونه به دې په خوشحالی پوره کړي.

١٨) کله چې الهام نه وي نو ولس سرکښي کوي

خو بختور دی هغه څوک چې په قانون باندې عمل کوي.

١٩) نوکر يوازې په نصيحت نه اصلاح کيږي

سره له دې چې هغه ستا په خبرو پوهيږي خو پام ورته نه کوي.

٢٠) څوک چې پرته له فکر کولو نه خبرې کوي

نو هغه د يو کم عقل نه هم بدتر دی.

٢١) که څوک خپل نوکر د ځوانۍ نه نازولی اموخته کړي

نو په اخر کې به د خپل بادار د کور او مال مالک شي.

٢٢) غوسه ناک انسان جنگ جگړې جوړوي

او د غضب خاوند د گناه اور ته لمن وهي.

٢٣) کبر او غرور انسان له پښو غورځوي

خو د عاجزۍ خوی سړي ته عزت ورکوي.

٢٤) د غلو ملگری د ځان دښمن دی

ځکه د قسم خوړلو نه وروسته بياهم غلی پاتې کيږي.

٢٥) څوک چې د انسان څخه وپره کوي په دام کې به ونښلي

خو څوک چې په څښتن باور کوي په امن کې به وساتل شي.

٢٦) ډېر خلک د واکدارانو د مهربانۍ په لټون کې دي

خو انصاف د څښتن په لاس کې دی.

٢٧) نېکان د منافق انسان نه کرکه کوي

او بدکاران د صادق انسان نه کرکه کوي.

د اګور خبرې

٣٠) دا د ياقه د زوی اګور خبرې دي. اګور ايتييل ته پيغام ورکوي.

دعا او اقرار

«ای خدایه! زه ډېر ستړی شوی يم

ای خدایه! زه ډېر ستړی او ستومانه يم.

٢) په حقيقت کې زه د هر چا نه ناپوهه يم

او په ما کې د انسان په شان عقل نشته.

③ ما پوهه او حکمت نه دي زده کړي

او د سپېڅلي ذات د پېژندلو علم نه لرم.

④ څوک اسمان ته پورته شوی

او بېرته رابنکته شوی دی؟

چا هوا په موتي کې نیولې

او اوبه یې په خادر کې اچولي دي؟

او چا دا ټوله ځمکه پیدا کړې ده؟

د هغه نوم څه دی

او د زوی نوم یې څه شی دی؟

که ته پوهېږې نو ماته ووايه!

⑤ د خدای د کلام هره خبره سوچه او د باور وړ ده

څوک چې هغه ته پناه وروړي د هغوی دپاره سپر دی.

⑥ د هغه په کلام کې یو توری هم مه زیاتوه

هسې نه چې هغه دې ورتي او تا دروغجن ثابت کړي.

نو ای خدایه! ستا نه دوه شیان غواړم (۷)

ترخو مړ شوی نه یم له ما نه یې مه منع کوه:

ما د دروغو او غولوونکو خبرو نه لېرې وساته. (۸)

ماته ډېره شتمني او ډېره غریبي مه راکوه

خو ماته یوازې د هرې ورځې ډوډی راکړه

هسې نه چې زه مور شم او ستا نه منکر شم (۹)

او ووايم چې څښتن څوک دی؟

او یا زه غریب شم او غلا وکړم

او ستا نوم ته په سپکه سترگه وکتل شي.»

د حکمت د خاوندانو اووه نصیحتونه

د بادار په مخ کې په یو خدمتگار تور مه لگوه (۱۰)

هسې نه چې هغه په تا لعنت ووايي او تا ملامت کړي.

داسې خلک هم شته چې په خپل پلار لعنت وایي (۱۱)

او خپله مور مبارکه نه گڼي.

داسې خلک هم شته چې خپل ځان بې گناه گڼي (۱۲)

خو د بدن چټلي يې لا پاکه شوې نه ده.

داسې خلک هم شته چې سترگې يې له کبر نه ډکې دي (۱۳)

او نورو ته تل په سپکه سترگه گوري.

داسې خلک هم شته چې غاښونه يې د تورو په شان تېره دي (۱۴)

دي

او داړې يې د چرو په څېر تېرې دي

ترڅو د غريبانو غوښې پرې وخوري

او مسکينان د ځمکې د مخ نه ختم کړي.

د يوې ژورې دوه لورگانې دي: (۱۵)

لومړنۍ وايي چې «راکړه!» او بله هم وايي چې «راکړه!»

درې شيان دي چې هېڅکله نه مړېږي

او څلور شيان دي چې هېڅکله «بس!» نه وايي:

قبر او د شنډې ښځې گېډه (۱۶)

او وچه ځمکه چې تنده يې نه ماتېږي

او سوځېدونکي اور چې هېڅکله «بس!» نه وايي.

هغه سترگې چې په خپل پلار باندې ملنډې وهي (۱۷)

او د خپلې مور نصيحت ته په سپکه گوري

نو د تنگو درو کارغان به يې سترگې راوباسي

او د تپوسانو خوراک به شي.

درې حيرانوونکې شيان دي (۱۸)

او څلور شيان دي چې زما دپاره د پېژندلو وړ نه دي:

په هوا کې باز څنگه الوزي (۱۹)

او په تېره باندې مار څنگه ځي

په درياونو کې کشتی څنگه لار پيدا کوي

او د يوې ځوانې بڼځې سره يو ځوان څنگه يوځای کيږي.

دا د زناکارې بڼځې طريقه ده: (۲۰)

چې کله خواړه خوري او بيا خوله پاکوي

او وايي چې ما خو کوم بد کار نه دی کړی.

دري شيان دي چې ځمکه لږزوي (۲۱)

او څلور شيان دي چې هغه يې هېڅکله زغملی نه شي:

کله چې يو خدمتگار پاچا شي (۲۲)

او بې عقله چې په گېډه مور شي

کله چې د کرکې وړ بڼځه واده شي (۲۳)

او کومه وينځه چې د کور د مېرمن بن شي.

څلور شيان دي چې په ځمکه ډېر واړه دي (۲۴)

خو ډېر زيات هونبیار دي:

مېرپان يو کمزوری مخلوق دی (۲۵)

خو په اوږي کې ځان ته خواږه راټولوي.

غرنی سويه يو کمزوری حيوان دی (۲۶)

خو د غره په کلکو گړنگونو کې کور جوړوي.

د ملخانو پاچا او مشر نه وي (۲۷)

خو د لښکر په شان سم روان وي.

٢٨) که چرمبنکی په لاس کې نیول کېدلی شي

خو په پاچاهي مانيو کې هم گرځېدلی شي.

٢٩) درې شيان دي چې په ناز تلل کوي

او څلور شيان دي چې په نخرو درانه قدمونه اخلي:

٣٠) زمري چې په ټولو ځناورو کې قوي دی

او د هېڅ شي څخه نه وپريږي

٣١) جنگي چرگ او سیرلی

او هغه پاچا چې هېڅوک يې مخالفت نه شي کولای.

د بي عقلتوب په هکله خبرداری

٣٢) که ته د بي عقلتوب په خبرو ځان لوړ گڼې

او يا چا ته دسيسه جوړوې

نو په خپله خوله باندې دې لاس کېږده

٣٣) ځکه چې د مستو د شاربلو نه کوچ جوړېږي

او په پوزه باندې د گوزار وهلو نه وينه بهيږي

همداسې د غوسې د راپارولو نه جگړه پيدا كېږي.

د لموويل پاچا خبرې

۳۱ ﴿۱﴾ دا د لموويل پاچا خبرې دي چې مور يې ورته زده كړي دي.

د پاچا دپاره نصيحت

﴿۲﴾ «ای زما زويه! ای زما د گپې نه پيدا شويه زويه

چې په نذرونو مې لاسته راوړی يې.

﴿۳﴾ د خوانی قوت دې په بنخو باندي مه ختموه

او په هغو لارو تگ مه كوه چې پاچاهان تباه كوي.

﴿۴﴾ نو ای لمويله! پاچاهانو ته دا په كار نه وي

شراب خنبل د پاچاهانو سره بڼه نه بنكاري

او د نشې شوق د واكدارانو سره مناسب نه وي

﴿۵﴾ هسې نه چې هغوی شراب وخنبي او حكمونه هېر كړي

او ټول مظلومان له خپل حق نه محروم كړي.

٦ نشه هغه چا ته ورکړه چې د مرگ په انتظار وي

او شراب هغه چا ته ورکړه چې په غم اخته وي.

٧ پرېږده چې هغوی وخبني او خپله غريبي هېره کړي

او بيا خپل دردونه په ياد رانه وړي.

٨ د هغوی په ځای خبرې کوه چې د ځان دپاره څه نه شي

ويلی

او د هغو غريبانو د حق دپاره چې د گور په غاړه ولاړ دي.

٩ خپله خوله خلاصه کړه او په انصاف قضاوت کوه

او د خوارانو او مسکينانو د حق ساتنه کوه.»

عزتمنه بڼځه

١٠ يوه مېړنی او پتمنه بڼځه څوک پيدا کولای شي؟

هغه د لعلونو نه ډېره ارزښتناکه وي.

١١ مېړه يې په هغې پوره باور لري

او نه پرېږدي چې خاوند يې د څه شي محتاجه شي.

١٢ هغه په ټول ژوند کې د خپل مېړه سره بڼه کوي

او هېڅکله ورته تاوان نه رسوي.

١٣ هغه وړی او مالوچ پیدا کوي

او په خوشحالی سره یې په خپلو لاسونو اوبی.

١٤ هغه د سوداګرو د کشتیو په شان وي

چې خپل خواړه له لېرې ځای نه راوړي.

١٥ هغه سهار وختي په تیاره کې له خوبه راپاڅیږي

او خپلې کورنۍ ته خواړه برابروي

او وینځو ته د کارونو لارښوونه کوي.

١٦ هغه د ډېر فکر کولو نه وروسته ځمکه اخلي

او د خپلې گټې په پیسو باندې د انگورو باغ جوړوي.

١٧ هغه خپله ملا ټینګه تړي

او خپلې متې رانغاړي.

١٨ هغه پوهیږي چې سوداګري یې گټوره ده

نو د شپې تر ناوخته یې د کار دپاره څراغ لگېدلی وي.

١٩ هغه په خپلو لاسونو څرخه کوي

او په خپلو گوتو تار له دوک نه تاووي.

٢٠ هغه غريبانو ته د مرستې لاس غزوي

او د مسکينانو سره د سخاوت له مخې مرسته کوي.

٢١ هغه د واورې له يخنې څخه وپره نه لري

ځکه چې د کورنۍ ټولو غړو يې گرم کالي اغوستي دي.

٢٢ هغه د خپلې بستري دپاره پوښونه جوړوي

او د بانجانې رنگه ښه کتان څخه کالي تياروي.

٢٣ د هغې مېړه د ښار په دروازو کې مشهور وي

او په جرگه کې ناست مشران يې د عزت خاوند بولي.

٢٤ هغه د کتان کالي او کمربندونه جوړوي

او وروسته يې په سوداگرو څرخوي.

٢٥ هغه د پت او عزت په لباس سمبال وي

او د راتلونکې څخه وپره نه لري او خاندي.

هغه په حکمت سره خبرې کوي (۲۶)

او ژبه يې له مهربانۍ نه ډکه روزنه ورکوي.

هغه د کور په ټولو چارو پوره پاملرنه کوي (۲۷)

او هېڅکله د لټې ډوډۍ نه خوري.

اولادونه يې په يوه خوله هغه مبارکه گڼي (۲۸)

او مېړه يې هم د هغې ستاينه کوي:

«ډېرې ښځې د پت او عزت کارونه کوي (۲۹)

خو ته د هغو ټولو نه ښه يې.»

نازونه اداگانې غولوونکې او حسن فاني وي (۳۰)

خو کومه ښځه چې له خښتن څخه وپرېږي نو د ستاينې وړ

وي.

د هغې د لاسونو د کار ثمره ورکړئ (۳۱)

او د خلکو په منځ کې يې د کار ستاينه وکړئ.

تاسو پوښتنې لرئ؟ +1 807.700.9066

afghanbibles.org © د ختيځ افغانستان ۲۰۲۱

Copyrighted material not for reprint/publishing purposes.